

**የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል መንግስት
ማዕከላዊ ነጋሪት ጋዜጣ**

MAEKELAWI NEGARIT GAZETA

OF THE CENTRAL ETHIOPIA REGIONAL STATE

ወልቂጤ 3ኛ ዓመት ቁጥር 1
የካቲት 20/ 2016 ዓ.ም

በማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልላዊ መንግስት የህዝብ
ተወካዮች ምክር ቤት
ጠባቂነት የወጣ

Wolkite 3rd Year No 1
February 28 /2024

**የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል መንግስት የፍርድ
ቤቶች አዋጅ ቁጥር 1/2016 ዓ.ም**

**Central Ethiopia Region State Courts
Proclamation No. 1/2024**

መግቢያ

Preamble

የዳኝነት ሥልጣን የፍርድ ቤቶች ብቻ መሆኑና ማንኛውም ሰው በፍርድ ሊወሰን የሚገባውን ጉዳይ ፍርድ ቤት በማቅረብ ውሳኔ ወይም ፍርድ የማግኘት መብት እንዳለው በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክም ሆነ በክልሉ ሕገ-መንግስት የተደነገገ በመሆኑ፤

Whereas, it is provided that the judicial power is vested to the Courts only and the Constitution stipulates that everyone has a right to bring justiciable case to obtain a decision or judgment from, a court of law; irreplaceable in the Federal Democratic Republic of Ethiopia and the Region Constitution;

ሕገ-መንግስታዊ በሆነው የዳኝነት ነፃነት ድንጋጌ መሠረት የክልሉ ፍርድ ቤቶች ተግባራቸውን ተጠያቂነት ባለው አኳኋን ውጤታማ፣ ቀልጣፋ፣ ተደራሽና ተገማች የሆነ አገልግሎት በመስጠት ለሕግ የበላይነት፣ ለሰብዓዊ እና ዲሞክራሲያዊ መብቶች መከበር የሚጠበቅባቸውን ሚና የሚወጡበትን የአሰራር ሥርዓት መዘርጋት በማስፈለጉ፤

WHEREAS, it is necessary to establish a system in which Courts play an inimitable role in enforcing the rules of law and, protection of human and democratic rights to ensure that Region Courts do provide effective, efficient, accountable and predictable service in accordance with judicial independence mentioned in the provision of the Constitution;

የክልሉን ፍርድ ቤቶች የዳኝነት ሥርዓት ለማጠናከር በሰው ሀብት ቅጥር፣ ምደባና አስተዳደር፣ በበጀት ምደባና አስተዳደር ራሳቸውን ችለው የሚሰሩበትን የሕግ ማዕቀፍና የአሰራር

WHEREAS, establishing a legislative framework under which courts would have full autonomy to manage their own budget, recruit and assign their non-judicial personnel, and administer themselves is essential for a strong judiciary;

ሥርዓት መዘርጋት በማስፈለጉ

በሥራ ላይ ያለው የፍርድ ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 43/1994 በተደጋጋሚ በመሻሻሉ ለአሰራር አመቺ ባለመሆኑ እና የክልሉ ህገ-መንግስት ጋር የተጣጣመ እንዲሆን በአዲስ አዋጅ መተካት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል ሕገ መንግስት አንቀጽ 55 ንዑስ አንቀጽ 3) መሠረት የሚከተለው ታወጇል፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል የፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር 1/2016 ዓ.ም” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያስጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

- 1) “ሕገ-መንግሥት” ማለት የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል ሕገ-መንግሥት ነው፤
- 2) “ክልል” ማለት የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል ነው፤
- 3) “የክልል የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት” ማለት የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ነው፤
- 4) “ፍርድ ቤት” ማለት በክልሉ ውስጥ በየደረጃው የተዋቀሩትን ጠቅላይ፤

Whereas it was become necessary to replace the existing Judicial Establishment Proclamation No. 43/2002 with a new Proclamation that is repeatedly amendments and to be consistent with the Region Constitution;

NOW THEREFORE, in accordance to the Article 55 Sub-Article 3) of the Constitution of the Central Ethiopia Region State, it is hereby proclaimed as follows:-

Part One

General Provisions

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the "Central Ethiopia Region State Courts Proclamation No.1/2024."

2. Definition

In this proclamation, unless the context requires otherwise:-

- 1) "**Constitution**" means the constitution of the Central Ethiopia Region;
- 2) "**Region**" means Central Ethiopia Region State;
- 3) "**House of People Representative of the Region**" means the Central Ethiopia Region people representative Council;
- 4) "**Court**" shall refer to the Supreme Court, High Court, Woreda and City

- ከፍተኛ፣ ወረዳ እና የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶችን የሚመለከት ነው፤
- 5) “ዋና ጉባኤ” ማለት በጠቅላይ ፍርድ ቤት ደረጃ የተቋቋመ የዳኞች አስተዳደር ዋና ጉባኤ ነው፡፡
- 6) “ንዑስ ጉባኤ” ማለት በጠቅላይ ፍርድ ቤትና በከፍተኛ ፍርድ ቤት ደረጃ የተቋቋመ የዳኞች አስተዳደር ንዑስ ጉባኤ ነው፡፡
- 7) “የፍርድ ቤት ጉባኤ” ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 51 ላይ የተመለከቱትን ተግባራት የሚፈፅም የክልሉ ፍርድ ቤቶች ጉባኤ ነው፤
- 8) “መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት” ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 16 ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት በክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ሊታይ የሚችል የመጨረሻ ውሳኔ፣ ፍርድ፣ ብይን፣ ወይም ትእዛዝ ነው፤
- 9) “ዳኛ” ማለት በክልሉ የዳኝነት አስተዳደር ዋና ጉባኤ አቅራቢነት የዳኝነት ተግባራትን እንዲያከናውን በክልሉ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የተሾመ ነው፤
- 10) “የጉባኤ ተሟላ” ማለት እንደአግባብነቱ በዳኞች አስተዳደር ዋና ጉባኤ ወይም በንዑስ ጉባኤ የሚሾም ፕሬዚደንት ጽህፈት ቤት ኃላፊ፣ የዋና ጉባኤው ጽህፈት ቤት ኃላፊ፣ አቤቱታ መስማትና

Administrative Courts established at all levels in the Region;

- 5) **"Plenum"** means Judges administration plenum established in the level of Supreme Court;
- 6) **"Sub-plenum"** means Judges administration sub-plenum established in the level of Supreme Court and High Court;
- 7) **"Court plenum"** means the Region Courts plenum that executes the activities stipulated under article 51 of this proclamation;
- 8) **"Fundamental error of law"** means the final decision, judgment, ruling, or order that may be heard by the Region Supreme Court of Cassation division pursuant to sub Article 2 of article 16 of this Proclamation;
- 9) **"Judge"** means a person appointed by the Region People Representative Council to perform judicial functions on the recommendation of the Chairperson of the Region Judicial Plenum;
- 10) **"Appointee of the Plenum"** means the head of the Office of the President of the Supreme Court, head of the Office of the General Plenum, Head of the Office of the Sub-plenum, Complaint Hearing and Decision Core Process Coordinator, Division Court Coordinator, Administration and Finance Division head,

<p>መወሰን ዋና የሥራ ሂደት አስተባባሪ፣ የንዑስ ጉባዔ ጽህፈት ቤት ኃላፊ፣ የተከላካይ ጠበቆች ጽህፈት ቤት ኃላፊ፣ የአስተዳደርና ፋይናንስ ዘርፍ ኃላፊ፣ የምድብ ችሎት አስተባባሪ፣ ፊደስትራር፣ ተከላካይ ጠበቃ እና ቃዲ ሲሆን በዋና ጉባዔም ሆነ በንዑሳን ጉባዔዎች የሚሾሙ ሌሎች ሰዎችን ያጠቃልላል፤</p> <p>11) "የአስተዳደር ሠራተኛ" ማለት ከዳኛና ከዳኝነት አስተዳደር ጉባዔ ተሟላ ውጭ ያለ ማንኛውም የፍርድ ቤት ሠራተኛ ነው፤</p> <p>12) "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፤</p> <p>13) የጾታ አገላለጽ፣ በዚህ አዋጅ በወንድ ጾታ አነጋገር የተገለጸው የሴትንም ጾታይጨምራል፡፡</p>	<p>Registrar, public defenders, or Qadi and includes other persons appointed by the General Plenum and sub-plenum appointed by general or sub-plenum of the Judges administration as may be appropriate;</p> <p>11) "Non-Judicial Staff" means any court employee excluding the judge and the appointee;</p> <p>12) "Person" means a natural or juridical person;</p> <p>13) Gender expression, in this Proclamation any expression in the masculine gender includes the feminine.</p>
<p>3. የተፈጻሚነት ወሰን</p> <p>ይህ አዋጅ በክልሉ ፍርድ ቤቶች፣ ዳኞች፣ የዳኝነት አስተዳደር ጉባዔ ተሟላዎች፣ የአስተዳደር ሠራተኞችና እንደአግባቡ በየፍርድ ቤቶቹ ፕሬዚዳንቶችና ምክትል ፕሬዚዳንቶች ላይ ተፈጻሚ ነው፡፡</p> <p style="text-align: center;"><u>ክፍል ሁለት</u></p> <p style="text-align: center;"><u>የክልል ፍርድ ቤቶች መቋቋም፣ አደረጃጀትና አስተዳደር</u></p> <p style="text-align: center;"><u>ንኡስ ክፍል አንድ</u></p> <p style="text-align: center;"><u>የክልል ፍርድ ቤቶች መቋቋምና አደረጃጀት</u></p>	<p>3. Scope of Application</p> <p>This Proclamation shall applicable on the Region courts, judges, appointee of Plenum, Non-Judicial Staff and, as appropriate, court presidents and vice-presidents.</p> <p style="text-align: center;">Part Two</p> <p style="text-align: center;">Establishment, Organization and Administration of the Region Courts,</p> <p style="text-align: center;">Sub-Section One</p> <p style="text-align: center;">Establishment and Organization of the Region</p>

4. የክልል ፍርድ ቤቶች መቋቋም

1) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት፣ የዞን፣ የአካባቢ ወይም የልዩ ወረዳ ከፍተኛ ፍርድ ቤቶችና የወረዳ፣ የልዩ ወረዳ እና ከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች በዚህ አዋጅ መሠረት ዕውቅና ተሰጥቷቸው ተቋቁመዋል፤

2) በንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው ቢኖርም የክልል የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የዳኝነት አገልግሎት ተደራሽነትን ለማረጋገጥ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የክልሉን አስተዳደራዊ መዋቅር መከተል ሳያስፈልገው ተጨማሪ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ እና የከፍተኛ ፍርድ ቤቶችን ሊያቋቁም ይችላል፡፡

5. የክልል ፍርድ ቤቶች አደረጃጀት

1) የክልል ዳኝነት አካል ጠቅላይ ፍርድ ቤትን፣ ከፍተኛ ፍርድ ቤትንና ወረዳ ወይም ከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤትን የያዘ ነው፤

2) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት እንደ አስፈላጊነቱ ለጠቅላይ ፍርድ ቤት በዞን ዋና ከተሞች፣ ለከፍተኛ ፍርድ ቤቶች በወረዳ ዋና ከተሞች እና ለወረዳ ፍርድ ቤቶች ለተወሰኑ ቀበሌዎች ማዕከል በሆኑ ስፍራዎች ምድብ ችሎቶችን በቋሚነት ሊያደራጅ ይችላል፡፡

3) ምድብ ችሎት የሚቋቋሙበት ሁኔታ፣ አደረጃጀት እና አሠራር የክልሉ ዳኝነት አስተዳደር ዋና ጉባኤ በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል፡፡

Courts

4. Establishment of Region Courts

1) The Region Supreme Court, zonal or local or special woreda high courts and woreda or city administration courts have been fully recognized and established by this Proclamation;

2) Notwithstanding to the provisions of sub-article (1), the Region Peoples Representative Council may establish additional woreda and high courts without having to follow the administrative structure of the Region when it deems it necessary to ensure access to the judiciary service.

5. Organization of the Region Courts

1) The Region Judiciary body consists of the Supreme Court, the high Court and the Wereda or City Administration First Instance Court;

2) The Region Supreme Court may, as may be necessary, organize regular standing divisions for the Region Supreme Court in zonal cities, high courts in woreda towns and woreda courts or in certain kebeles where it is centre for them.

3) The condition, organization, and procedure for the establishment of a standing division shall be determined by a regulation to be issued by the Region Judicial administration Plenum.

6. የጠቅላይ ፍርድ ቤት አደረጃጀት

1. የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንት፣ ምክትል ፕሬዝዳንት፣ ዳኞች፣ የዳኝነት አስተዳደር ዋና ጉባዔ ተሟላቾች፣ የአስተዳደርና ፋይናንስ ዘርፍ ኃላፊ፣ ቃዲዎች፣ የአስተዳደር ሠራተኞች እና እንዳስፈለገባቸው የፕሬዝዳንት አማካሪ ይኖሩታል።

2. የንኡስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በስሩ፡-

ሀ) የፕሬዝዳንት ጽህፈት ቤት፤

ለ) የዋና ጉባዔ ጽህፈት ቤት፤

ሐ) አቤቱታ መስማትና መወሰን ዋና ሥራ ሂደት አስተባባሪ እና

መ) የተከላካይ ጠበቆች ጽህፈት ቤት ይኖሩታል።

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ 2 ሥር የተጠቀሱ የሥራ ኃላፊዎች በጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንት አቅራቢነት በዋና ጉባዔ ይሾማሉ፤ ተጠሪነታቸውም ለፕሬዝዳንቱ ሆኖ ለሥራ አስፈላጊ የሆኑ ሠራተኞች ይኖሩታል።

4. የፕሬዝዳንት ጽህፈት ቤትና የጽህፈት ቤቱ ኃላፊ ስልጣንና ተግባር ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

5. የዋና ጉባዔ ጽህፈት ቤት እና የጽህፈት ቤቱ ኃላፊ ተግባርና ኃላፊነት በክልል የዳኝነት አስተዳደር ማቋቋሚያ አዋጅ በተደነገገው መሠረት ይሆናል።

7. የከፍተኛ ፍርድ ቤት አደረጃጀት

1) ከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንት፣ ምክትል ፕሬዝዳንት፣ ዳኞች፣ ቃዲዎች፣ የንዑስ

6. Organization of the Supreme Court

1. The Region Supreme Court shall have one President, Vice-Presidents, Vice-Presidents of the Administration and Head of Administrative and Finance Division, Judges, General Plenum appointees, Qadis , Non-Judicial Staff and Presidential Adviser as may be necessary;

2. Notwithstanding to the provisions of sub - article (1), the Region Supreme Court shall have the following under it:-

a) Office of the President;

b) Office of the Main Plenum;

c) Complaint Hearing and Decision Core Process Coordinator, and

d) Office of the public defenders;

3. Heads mentioned under sub 2 of this article shall be appointed by the plenum up on the recommendation of the President of the Supreme Court; shall have necessary staff those are accountable to the president.

4. The powers and duties of the Office of the President and its Head shall be determined by a directive issued by the Supreme Court;

5. The functions and responsibilities of the Plenum heads of the Office shall be in accordance with the provisions of the Judicial Administration Establishment Proclamation of the Region.

7. Organization of the High Court

1) It shall have the High Court President,

<p>ጉባዔ ተሿሚዎች እና የአስተዳደር ሠራተኞች፤ እንደ አስፈላጊነቱ የፕሬዚዳንት ጽህፈት ቤት ይኖረዋል</p> <p>2) በንኡስ አንቀጽ (1) ስር የሰፈረው ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የከፍተኛ ፍርድ ቤት በስሩ፡-</p> <p>ሀ) የፕሬዚዳንት ጽህፈት ቤት፤</p> <p>ለ) የንዑስ ጉባዔ ጽህፈት ቤት (ለዞን) ፤</p> <p>ሐ) አቤቱታ መስማትና መወሰን ዋና ሥራ ሂደት እና</p> <p>መ) የተከላከይ ጠበቆች ጽህፈት ቤት ይኖሩታል፤</p> <p>3) የፕሬዚዳንት ጽህፈት ቤት የንዑስ ጉባዔ ጽህፈት ቤት፤ አቤቱታ መስማትና መወሰን ዋና ሥራ ሂደት እና የተከላከይ ጠበቆች ጽህፈት ቤት፡-</p> <p>ሀ) የየራሳቸው ኃላፊ እና ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ ሠራተኞች ይኖሯቸዋል፤</p> <p>ለ) እነዚህ ኃላፊዎች ተጠሪነታቸው ለፕሬዚዳንቱ ሆኖ በፕሬዚዳንቱ አቅራቢነት በንዑስ ጉባዔው ይሾማሉ፤</p> <p>4) የፕሬዚዳንት ጽህፈት ቤት እና የጽህፈት ቤቱ ኃላፊ ዝርዝር ሥልጣን እና ኃላፊነት ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ የሚወሰን ይሆናል፤</p> <p>5) የንዑስ ጉባዔ ጽህፈት ቤት እና የጽህፈት ቤቱ ኃላፊ ዝርዝር ሥልጣን እና ኃላፊነት በክልል የዳኝነት አስተዳደር ማቋቋሚያ አዋጅ በተደነገገው መሰረት ይሆናል፡፡</p>	<p>Vice-President, Judges, apponitees of sub-plenum, Qadis and Non-Judicial Staff and office of the president as may be necessary.</p> <p>2) Subject to the provisions of sub-section (1), the High Court shall have under it:-</p> <p>a) Office of the President;</p> <p>b) Sub-plenum Office (for Zone),</p> <p>c) Campliant Hearing and decision core process and</p> <p>d) office of public defenders;</p> <p>3) Office of the President, Office of the Sub-plenum; Complaint Hearing and decision core process and the office of public defenders;</p> <p>a) have their own head and necessary staff for their work;</p> <p>b) These heads are accountable to the President and are appointed by the Sub-Assembly up on the proposal of the President;</p> <p>4) Detail powers and responsibilities of the Office of the President and Head of the Office shall be determined by the directives to be issued by the Supreme Court;</p> <p>5) The detail powers and responsibilities of the office of the sub-assembly and the head of the office shall be in accordance with the proclamation on the establishment of Region Judicial Administration.</p>
--	--

8. የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር መጀመሪያ ፍርድ ቤት አደረጃጀት

የፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት፣ ዳኞች፣ ቃዲዎች፣ የጉባኤ ተሟላጾች እና የአስተዳደር ሠራተኞች ይኖሩታል።

ንዑስ ክፍል ሁለት

የክልል ፍርድ ቤቶች አስተዳደር

9. የዳኝነት ነጻነት

- 1) በየትኛውም እርከን የሚገኝ የክልል ፍርድ ቤት ወይም ዳኛ ከማንኛውም የመንግሥት አካል፣ ባለሥልጣን ወይም ሌላ አካል ተፅዕኖና ጣልቃ ገብነት ነፃ ሆኖ ሥራውን በሕግ መሰረት ያከናውናል፤
- 2) ዳኞች ስራቸውን ከማንኛውም የውስጥና የውጭ ተጽዕኖ ነጻ ሆነው በማከናወን በሕግና ፍሬ-ነገር ላይ የተመሰረተ ፍርድ፣ ብይን፣ ውሳኔ ወይም ትዕዛዝ ይሰጣሉ፤
- 3) ማንኛውም የመንግሥት አካል፣ የመንግሥት ባለሥልጣንም ሆነ ሌላ ማንኛውም ሰው የክልሉን ፍርድ ቤቶች ተቋማዊና የዳኞችን ግለሰባዊ ነጻነት የማክበር ግዴታ አለበት፤
- 4) ማንኛውም የመንግሥት አካል፣ የመንግሥት ባለሥልጣንም ሆነ ሌላ ማንኛውም ሰው በየትኛውም ደረጃ የሚገኝ ፍርድ ቤት የሰጠውን ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን ወይም ትዕዛዝ የማክበርና የመፈጸም ግዴታ አለበት፤
- 5) የክልሉ ፍርድ ቤቶች በበጀት፣ በሰው

8. Organization of the Wereda or City First Instance Court

It shall have a court president, judges, qadis, plenum appointees and administrative staff.

Sub-section Two

Administration of the Region Courts

9. Independence of the Judiciary

- 1) A region court or judge at any level shall act in accordance with the law, free from any influence and interference of any government body, authority or other body;
- 2) Judges shall be responsible for conducting judicial proceedings in a manner of independent of any internal or external influence, and for issuing judgments, ruling, decisions, or orders based on the law and substantive;
- 3) Every public body, government official or any other person shall have duty to respect the institutional and individual independence of the regional courts;
- 4) Every public body, government authorized bodies or any other person shall be obliged to respect and carry out the decisions, judgements, ruling or orders issued by the court at any level;
- 5) The regional courts are independent in relation with budget, manpower and internal affairs.

ኃይል አስተዳደር እና በውስጥ አሰራራቸው እራሳቸውን ችለው ይሠራሉ።

10. የዳኝነት ተጠያቂነት

- 1) በየትኛውም ደረጃ የሚገኝ የክልል ፍርድ ቤት ከተሰጠው ኃላፊነት አንጻር በሕግ መሠረት ተጠያቂነት አለበት፤
- 2) ዳኞች የያዙት ክርክር ሂደት ተከራካሪ ወገኖችን ያለአድሎዎ በእኩልነት የሚያስተናግዱ መሆኑን የማረጋገጥ ግዴታ ይኖርባቸዋል፤ በተለይም በወንጀል የተከሰሱ ወይም በጥበቃ ሥር ያሉ ሰዎችን አያያዝ ሁኔታ የመከታተል፤ ሰብአዊ መብቶቻቸውን የማክበር እና የማስከበር የእነዚህ መብቶችን ጥሰት የሚመለከት አቤቱታ በቀረበ ጊዜም ጉዳዩ አግባብ ባለው አካል ተጠርቶ ተገቢው እንዲፈፀም ትዕዛዝ የመስጠት ሃላፊነት አለባቸው።
- 3) በሌሎች ሕጎች የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ዳኛ የዲሲፕሊንና የሥነምግባር ጥፋት ፈጽሞ የተገኘ እንደሆነ በዳኝነት አስተዳደር ዋና ጉባዔ የዲሲፕሊን ደንብ መሠረት ተጠያቂ ይሆናል።

11. የፍርድ ቤቶች በጀትና የበጀት አስተዳደር

- 1) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ለሥራው የሚያስፈልገውን ጥቅል በጀት በማዘጋጀት ለክልል የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አቅርቦ ያስወስናል፤ የጸደቀለትንም በጀት ያስተዳድራል፤
- 2) የዞን ወይም የልዩ ወረዳ ከፍተኛ ፍርድ ቤት

10. Judicial Liability

- 1) The Region Court at any level shall be legally liable in respect of its responsibilities;
- 2) Judges are required to ensure that the litigation process treats the parties fairly and impartially; in particular, following the treatment of people accused of crimes or in custody; respecting and causes human rights to be respected, when a complaint is filed regarding the violation of these rights, they are responsible for calling the matter to the appropriate body and giving an order for the appropriate action to be taken.
- 3) Notwithstanding to the provisions of other laws, if any judge is found guilty of any misconduct, he shall be liable in accordance with the regulation of discipline of the Judicial administrative plenum.

11. Courts Budget and Budget Administration

- 1) The Region Supreme Court shall prepare and submit the total budget necessary for work to Region Peoples Representative Council for approval and administer the approved budget;
- 2) The high court of the zone or special wereda, including the courts under it, prepares the

<p>በሥራ ያሉ ፍርድ ቤቶችን ጨምሮ ለሥራ የሚያስፈልገውን ጥቅል በጀት በማዘጋጀት በቀጥታ ለዞን ወይም ለልዩ ወረዳ ምክር ቤት በማቅረብ ያስወስናል፤ የጸደቀለትንም በጀት ያስተዳድራል፤</p> <p>3) ለክልል የዳኝነት አካል የሚመደበው በጀት ፍርድ ቤቶች የተሰጣቸውን ሥልጣን እና ኃላፊነት በተሟላ ሁኔታ ለማከናወን የሚያስችል መሆን አለበት፡፡</p> <p>4) የክልል፣ የዞን ወይም ልዩ ወረዳ ምክር ቤቶች ለዳኝነት አካል ጥቅል በጀት ሲመድቡ የፍርድ ቤቶችን የሥራ ስፋት፣ መሰረታዊ ፍላጎት ያገናዘበ በጀት ሊመደብ ይገባል፡፡</p> <p>5) የክልል ፋይናንስ ቢሮ ለክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በምክር ቤቱ የጸደቀውን ጥቅል በጀት የፋይናንስ አሠራርን ተከትሎ በሚያቀርበው መጠየቂያ መሠረት በየሩብ ዓመቱ መጀመሪያ ሳምንት ወደ ጠቅላይ ፍርድ ቤቱ የባንክ ሒሳብ ማስገባት አለበት፤</p> <p>6) የዞን ፋይናንስ መምሪያ፣ የልዩ ወረዳ፣ የወረዳ ወይም ከተማ አስተዳደር ፋይናንስ ጽህፈት ቤት ለዞን፣ ለልዩ ወረዳ፣ ወረዳ ወይም ከተማ አስተዳደር ፍርድ ቤት የጸደቀውን ጥቅል በጀት የፋይናንስ አሠራርን ተከትሎ በሚቀርበው መጠየቂያ መሠረት በየሩብ ዓመቱ መጀመሪያ ሳምንት በየፍርድ ቤቱ ባንክ ሒሳብ ማስገባት አለበት፤</p> <p>7) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የበጀት አጠቃቀም በተመለከተ ለክልል የሕዝብ ተወካዮች ምክር</p>	<p>whole budget required for work and submits it directly to the council of the zone or special wereda, and administers the approved budget;</p> <p>3) The budget allocated to the regional judiciary shall be sufficient to enable the courts to fully perform their powers and responsibilities.</p> <p>4) When regional, zonal, or special wereda councils allocate a budget for the judiciary, taking into account the scope of work and the basic needs of the courts, shall allocate the budget.</p> <p>5) According to the request submitted, the Region Finance Bureau shall deposit into the bank account of the Supreme Court in the first week of every quarter to the Region Supreme Court following the financial procedure of the whole budget approved by the Council;</p> <p>6) Zonal Finance Department, Special wereda, wereda or city administration finance office for a zone according to the request submitted following the financial procedure of the approved whole budget for the special wereda, wereda or city administrative court, shall deposit in the court's bank account in the first week of every quarter;</p> <p>7) The Region Supreme Court is responsible for submitting a report to the Region Peoples of Representatives regarding the use of the budget;</p>
--	--

ቤት ሪፖርት የማቅረብ ኃላፊነት አለበት፤

8) የዞን፣ ልዩ ወረዳ፣ ወረዳ ወይም ከተማ አስተዳደር ፍርድ ቤቶች የበጀት አጠቃቀም በተመለከተ ለየምክር ቤቶቻቸው ሪፖርት የማቅረብ ኃላፊነት አለባቸው፤

9) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት እና ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች በውክልና ከሚሰጡት የዳኝነት አገልግሎት ጋር በተያያዘ የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ከፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የበጀት ማካካሻ ጥያቄ የማቅረብ መብት አለው፡፡

12. የክልል ፍርድ ቤቶች የሰው ሀብት አስተዳደር

1) የክልሉ ፍርድ ቤቶች የየራሳቸውን የአስተዳደር ሠራተኞች የመመልመል፣ የመቅጠር፣ የመመደብ እና የማስተዳደር ሙሉ ነጻነት አላቸው፤

2) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ለዳኝነት ሥራ አስፈላጊ የሆኑ የአስተዳደር ሠራተኞችን የሥራ መደቦችን፣ ደረጃዎችን እና መመልመያ መስፈርቶችን በየደረጃው ላሉ ፍርድ ቤቶች የማዘጋጀት ሙሉ ነጻነት አለው፤

3) የክልል ፍርድ ቤቶች የአስተዳደር ሠራተኞች ምልመላ፣ ቅጥር፣ ምደባ፣ እድገት፣ ዝውውር፣ ስልጠና፣ ደመወዝ፣ ጥቅማ ጥቅም፣ የዲሲፕሊን ጉዳይ እና ሌሎች ተያያዥ ጉዳዮች በክልል የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል፤

8) Zone, Special wereda, wereda or city administration courts are responsible for reporting to their councils on the use of budgets;

9) The Region Supreme Court shall have the right to request budget compensation from the Federal Supreme Court in connection with the judicial services rendered by the Region Supreme Court and High Court.

12. The Region Courts Human Resource Management

1) The Region Supreme Court shall have the full right to recruit, employ, and administer its own Non-Judicial Staff;

2) The Region Supreme Court shall have the independence to employ or appoint Non- Judicial staff by examining and designing the positions and levels necessary for the judicial process;

3) Recruitment, employment, placement, promotion, transfer, training, salary, benefits, disciplinary cases and other related cases of the Regional Courts Non-Judicial Staffs shall be determined by a regulation issued by the Region Poleples Representative Council;

4) በንዑስ አንቀጽ (3) መሰረት የሚወጣው ደንብ የፍርድ ቤቶችን ልዩ የሥራ ጠባይ፣ እያንዳንዱ የስራ መደብ የሚጠይቀውን ተፈላጊ ችሎታና ልምድ፣ የሥራ ዝርዝሮችን ይዘትና ስፋትና ሌሎች ተዛማጅ መመዘኛዎችን ታሳቢ በማድረግ የሚወሰን ይሆናል፤

5) የአስተዳደር ሠራተኞች መብት እና ጥቅማ ጥቅም በመንግሥት ሠራተኞች አዋጅ ለሌሎች የመንግሥት ሠራተኞች ከተፈቀደው ሊያንስ አይችልም፤

6) የአስተዳደር ሠራተኞችን በተመለከተ የሚወጡ ሕጎች እና የሚተላለፉ ውሳኔዎች ሁሉ ከፍርድ ቤቶች ተቋማዊ ነጻነት ጋር የተጣጣሙ መሆን አለባቸው፡፡

13. ኦዲት

የክልል ፍርድ ቤቶች የሒሳብ መዝገብ እና የበጀት አጠቃቀም በክልል ዋና ኦዲተር በየዓመቱ ይመረመራል፡፡

ክፍል ሶስት

የክልል ፍርድ ቤቶች የዳኝነት ሥልጣንና ተያያዥ

ጉዳዮች

ንዑስ ክፍል አንድ

የክልል ፍርድ ቤቶች ሥልጣን

14. መሠረቱ

1) የክልል ፍርድ ቤቶች የወል የዳኝነት ሥልጣን

ሀ) የክልልን ሕጎች መሠረት በማድረግ

4) The regulation to be issued in accordance with sub-article (3) shall be determined by the special nature of the courts, the required skills and experience of each position, the content and scope of the job details and other related criteria;

5) The rights and benefits of Non-Judial Staff may not be less than those allowed for other government employees by the Public servants Proclamation;

6) All laws and decisions relating to administrative personnel shall be in accordance with the institutional independence of the courts.

13. **Audit**

The Region court accounts and budget utilization are audited annually by the Region Auditor General.

Part Three

Jurisdiction and related matters of the Region courts

Sub-division One

Jurisdiction of the Region Courts

14. Principle

1) Common Jurisdiction Power of the Region

<p>በሚቀርቡና በፍርድ ሊወሰኑ በሚገባቸው ማናቸውም ጉዳዮች፤</p> <p>ለ) በፌዴራል ሕገ-መንግስት በግልጽ ተለይቶ ለፌዴራል መንግስት ባልተሰጡ ማናቸውም ጉዳዮች፤</p> <p>ሐ) የክልሉን ሕገ-መንግስት እና ሕግን መሰረት አድርገው በሚነሱ ጉዳዮች፤</p> <p>መ) በሥነ ሥርዓት ሕጎች ወይም በሌላ ሕግ መሠረት ለክልሉ ፍርድ ቤቶች በተሰጡና በክልሉ ውስጥ በተከሰቱ ጉዳዮች፤</p> <p>ሠ) በፌዴራል ሕገ-መንግስት በውክልና ለክልሎች በተሰጡ በፌዴራል ጉዳዮች ላይ የዳኝነት ስልጣን ይኖራቸዋል፤</p> <p>2) በሕገ-መንግሥቱና በሌሎች ሕጎች ለባህል፣ ለኃይማኖት እና ለአስተዳደር አካላት የተሰጠው የዳኝነት ሥልጣን እና የፌደራል ፍርድ ቤቶች የዳኝነት ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ በክልል ውስጥ የዳኝነት ሥልጣን የክልል ፍርድ ቤቶች ብቻ ነው፤</p> <p>3) በክልል ውስጥ የዳኝነት ሥልጣንን ከክልል ፍርድ ቤቶች ወይም በሕግ የመዳኘት ሥልጣን ከተሰጣቸው ሌሎች አካላት ውጭ የሚያደርግ፣ በሕግ የተደነገገን የዳኝነት ሥርዓት የማይከተል ማንኛውም ልዩ ፍርድ ቤት ወይም ጊዜያዊ ፍርድ ቤት አይቋቋምም፤</p> <p>4) የክልል ፍርድ ቤት በሥልጣኑ ሥር የሚወድቅን ጉዳይ በዳኝነት በማየት ላይ እንዳለ ወይም ፍርድ ከሰጠ በኋላ፡-</p>	<p>courts shall be on:-</p> <p>a) any cases which may be submitted to the judgment in accordance with the laws of the Region;</p> <p>b) any case not explicitly assigned to the Federal Government by the Federal Constitution;</p> <p>c) cases arising in accordance with the Constitution and law of the Region;</p> <p>d) cases arising out of and in the Region, in accordance with the codes of procedure or other law;</p> <p>e) Federal cases delegated to the Regions in the Federal Constitution;</p> <p>2) Notwithstanding to the jurisdiction provided to cultural, religious, and administrative bodies under the Constitution and other laws, and jurisdiction of the Federal Courts, Jurisdiction shall be vested only in the Region Courts;</p> <p>3) No special tribunal or ad hoc court shall be established that shall not obey the rule of law that exercise jurisdiction in the Region outside of the Regional Courts or other bodies vested with jurisdiction by law;</p> <p>4) Where the Region Court is considering a case that falls under its jurisdiction or after giving a judgment:-</p>
---	--

ሀ) መደበኛ ነዋሪነቱ ከክልል ውጭ የሆነ ሰው በማንኛውም ሁኔታ ወደ ክርክሩ ቢገባ፤ ወይም

ለ) ከመድኃኒን ውል ጋር በተያያዘ መድኃኒን ሰጭው በክርክሩ ውስጥ ቢገባ ጉዳዩ በዚሁ ፍርድ ቤት መታየቱ ይቀጥላል፡፡

15. የጠቅላይ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን

1) በሌሎች ሕጎች የተሰጠው ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ የመጀመሪያ ደረጃ ዳኝነት ሥልጣን ይኖረዋል፡-

ሀ) አንድ ጉዳይ ከአንድ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወደ ሌላ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወይም ወደ ጠቅላይ ፍርድ ቤቱ ተዛውሮ እንዲታይ የሚቀርብን ጉዳይ አይቶ መወሰን፤

ለ) አንድን ጉዳይ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ወይም በተለያዩ ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ሥር የሚገኙ የወረዳ ፍርድ ቤቶች ሥልጣናችን ነው ብለው በያዙት ወይም ሥልጣናችን አይደለም ብለው የመለሱት እንደሆነ በጉዳዩ ላይ ተገቢ ትዕዛዝ እንዲሰጥ በሚቀርብ ጥያቄ ላይ ጉዳዩን አይቶ መወሰን፤

2) የጠቅላይ ፍርድ ቤት የይግባኝ የዳኝነት ሥልጣን

ሀ) የትኛውም የክልል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመጀመሪያ ደረጃ ሥልጣኑ ውሳኔ የሰጠበትን፤

a) If a person who is not a principal resident of the Region enters the dispute under any circumstances; or

b) If the insurer is involved in the dispute over the insurance contract, the case shall be continued to be heard in this court.

15. The jurisdiction of the Supreme Court

1) Notwithstanding to the jurisdiction given by other laws, the Supreme Court shall have first instance jurisdiction over the following cases:

a) Decide by considering the transfer of a case from one High Court to another High Court or to the Supreme Court;

b) In a case where two or more high courts or wereda courts under the jurisdiction of them and hold as thier jurisdiction or over returned cases that are not thier jurisdiction to decide on the case.

2) The appellate jurisdiction of the Supreme Court

a) Over the decision of any Region High Court in the first instance;

ለ) የክፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ ሰሚነት ሥልጣኑ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት ከሰጠው ውሳኔ የተለየ ውሳኔ የሰጠበትን፣ እና

ሐ) በሌሎች ህጎች የተሰጡ ጉዳዮችን በይግባኝ የማየት ሥልጣን አለው፤

3) የመጨረሻ ውሳኔ ባገኘ ጉዳይ ላይ መሰረታዊ የህግ ስህተት ተፈጽሟል በሚል የሚቀርብ ዳኝነትን ተቀብሎ በሰበር ችሎት አይቶ የመወሰን ሥልጣን አለው፡፡

16. የጠቅላይ ፍርድ ቤት የሰበር ሥልጣን

1) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት መሠረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ተፈጽሞበታል በሚል የሚቀርቡለትን እና ከዚህ በታች የተመለከቱትን ጉዳዮች በሰበር የማየት እና የመወሰን የዳኝነት ሥልጣን አለው፡-

ሀ) በወረዳ ፍርድ ቤት ታይቶ የመጨረሻ ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን ወይም ትዕዛዝ የተሰጠበትን ማናቸውም ጉዳይ፤

ለ) በክልል ዳኝነት ስልጣኑ መነሻነት በክፍተኛ ፍርድ ቤት ታይቶ የመጨረሻ ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን ወይም ትዕዛዝ የተሰጠበትን ማናቸውንም ጉዳይ፤

ሐ) በክልል ዳኝነት ስልጣኑ መነሻነት በጠቅላይ ፍርድ ቤት ታይቶ የመጨረሻ ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን ወይም ትዕዛዝ የተሰጠበትን ማናቸውንም ጉዳይ፤ እና

b) Over the decision of the Supreme Court appellet jurisdiction, which is different from the decision of the Wereda Court or city administration, and;

c) Shall have jurisdiction to appeal cases under other laws;

3) Shall have jurisdiction to accept and adjudicate by cassation division on the basis of a fundamental error of law in the case of a final decision.

16. Cassation Jurisdiction of the Supreme Court

1) The Region Supreme Court of Cassation shall have jurisdiction to hear and decide on the following cases in which there is a fundamental error of law:-

a) Any case in which the final judgment, decision, ruling or order is given by the Wereda Court;

b) any case in which the final judgment, decision, ruling or order is given by the Region Court on the basis of the Region judicial jurisdiction;

c) any case in which the final judgment, decision, ruling or order is given by the Supreme Court on the basis of the region judicial jurisdiction, and;

መ) በሕግ የመዳኘት ሥልጣን በተሰጠው አካል ወይም በሌሎች አካላት የተሰጠ የመጨረሻ ውሳኔ፤	d) The final decision made by the jurisdiction or other bodies;
2) “መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት” ማለት ቀጥሎ ከተዘረዘሩት መካከል አንዱ እና ፍትህን የሚያዛባ ጉልህ የህግ ስህተት ያለበት በክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ሊታይ የሚችል የመጨረሻ ውሳኔ፣ ፍርድ፣ ብይን፣ ትእዛዝ፣ ሆኖ፡-	2) “Fundamental error of law” shall be final judgment, judgment, ruling, or order which may be filed in Federal Supreme Court Cassation division that contains either one or similar of the following fundamental errors and finally distresses justice:
ሀ) የክልልን ወይም የፌዴራሉን ሕገ-መንግሥት በመጣስ የተወሰነ ጉዳይ፤	a) in violation of the region or Federal constitution;
ለ) ኢትዮጵያ ያፀደቀቻቸውን ዓለም-አቀፍ ስምምነቶች ወይም በተመሳሳይ ደረጃ ተፈጻሚነት ያለውን ሌላ ዓለም አቀፍ ሕግን በመጣስ የተወሰነ ጉዳይ፤	b) in violation of international treaties ratified by Ethiopia or other applicable international law;
ሐ) ግልጽ የሆነ የሕግ ድንጋጌን ወይም የሕግ መርሕን በመጣስ የተወሰነ ጉዳይ፤	c) in violation of a clear statute or principle of law;
መ) ህግን በተሳሳተ መንገድ በመተርጎም ወይም ለጉዳዩ አግባብነት የሌለውን ሕግ በመጥቀስ የተወሰነ ጉዳይ፤	d) misinterpretation of law or quoting irrelevant law;
ሠ) ተገቢው ጭብጥ ሳይያዝ የተወሰነና ከፍተኛ ያለ የፍትሕ መዛባት እንደሚያስከትል የታመነበት ጉዳይ፤	e) by not framing the appropriate issue or by framing an issue irrelevant to the litigation;
ረ) በዋናው ፍርድ ላይ ከተወሰነው ውጭ እንዲፈፀም የተወሰነ ጉዳይ፤	f) in violation the decision of the main judgement;
ሰ) ጉዳዩን አይቶ የመወሰን የሥረ ነገር የዳኝነት ሥልጣን ሳይኖር የተወሰነ ጉዳይ፤	g) A case in which there is no substantive of jurisdiction to hear the case;
	h) A case determined by a governing body or

<p>ሸ) ከሥልጣን ውጭ ወይም የመወሰን ሥልጣን ሳይኖር በአስተዳደር አካል ወይም ተቋም የተወሰነ ጉዳይ፤</p>	<p>institution without having authority or decision-making power;</p>
<p>ቀ) በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ወይም በሰበር ፓናል ችሎት የተሰጠ አስገዳጅ የሕግ ትርጉም በመቃረን የተወሰነ ጉዳይ፤</p>	<p>i) A case decided in contrary to the binding legal interpretation given by the Federal Supreme Court Cassation Division or Cassation Panel Court;</p>
<p>በ) በዳኝነት ታይቶ ሊወሰን የሚገባ ሆኖ ሳለ ሊታይ አይገባም ተብሎ የተወሰነ ጉዳይ፤</p>	<p>j) A case shall not be considered that deserve to be decided while being considered by a judicial;</p>
<p>3) ለንዑስ አንቀጽ (1) አፈጻጸም ሲባል “የመጨረሻ ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን ወይም ትዕዛዝ” ማለት በንዑስ አንቀጽ ከፊደል (ሀ) እስከ (መ) ድረስ በተዘረዘሩት አካላት የተሰጠ ይግባኝ ሊባልበት የማይችል ወይም የይግባኝ ሂደቶችን የጨረሰ ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን ወይም ትዕዛዝ ነው፤</p>	<p>3) For the application of sub-article (1), "final judgment, decision, judgment or order" means a judgment, decision, ruling or order that may not be appealed or completed by the parties listed in sub-paragraph (a to d);</p>
<p>4) አንድ የመጨረሻ ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን ወይም ትዕዛዝ መሠረታዊ የሕግ ስህተት አለበት ተብሎ በሰበር ሰሚ ችሎት ሊታይ የሚችለው ጉዳዩ ሦስት ዳኞች የተሰየሙበት የጠቅላይ ፍርድ ቤት የሰበር አጣሪ ችሎት መሠረታዊ የሕግ ስህተት አለበት ብሎ ያመነ እንደሆነ ነው፤</p>	<p>4) A final judgment, decision, ruling or order may be considered a fundamental error of law if the Supreme Court of Cassation Inquiry Division, in which three judges are appointed, admits that there is a fundamental error of law;</p>
<p>5) የጠቅላይ ፍርድ ቤት አምስት ዳኞች የተሰየሙበት የሰበር ሰሚ ችሎት አቤቱታ የቀረበበትን የመጨረሻ ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን ወይም ትዕዛዝ በዚህ አዋጅ መሠረት እንደአስፈላጊነቱ ለማጽናት፤</p>	<p>5) The Cassation division Court, with the appointment of five judges of the Supreme Court, may, in accordance with this Proclamation, affirm, amend, change, or revoke the final judgment, decision, ruling, or order of the appellate.</p>

ለማሻሻል፣ ለመለወጥ ወይም ለመሻር ይችላል።

17. የሰበር አቤቱታ አቀራረብ እና የክርክር አመራር ሥነ-ሥርዓት

1) በሰበር እንዲታይ የሚቀርብ ማንኛውም አቤቱታ ከዚህ በታች የተመለከቱትን ሥርዓቶች ማሟላት አለበት፡-

ሀ) አቤቱታ የሚያቀርበው ተከራካሪ ወገን መሠረታዊ የሕግ ስህተት ተፈጽሟል የሚልበትን ምክንያት በአቤቱታው ውስጥ በዝርዝር ማቅረብ አለበት፤

ለ) አቤቱታ የቀረበበትን የበታች ፍርድ ቤቶች ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን ወይም ትዕዛዝ ግልባጭ ከሰበር አቤቱታው ጋር ማያያዝ አለበት፤

2) የሰበር አቤቱታ የሚቀርበው በጉዳዩ ላይ የመጨረሻ ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን ወይም ትዕዛዝ ከተሰጠ ወይም ይኸው በይፋ ከተነገረበት ዕለት ጀምሮ በሚታሰብ በዘጠና ቀናት ውስጥ ነው፤

3) የሰበር አጣሪ ችሎት የቀረበለትን የሰበር አቤቱታ ተመልክቶ በጉዳዩ ላይ የተፈፀመ መሠረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ስለመኖሩ ወይም አለመኖሩ በማጣራት፡-

ሀ) የተፈፀመ መሠረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለመኖሩን ከተረዳ አቤቱታውን ውድቅ በማድረግ ትዕዛዝ ይሰጣል፤ መዝገቡንም በመዝጋት አመልካቹን ያሰናብታል፤

17. Cassation Complaint and Dispute Administration Procedure

1) Any petition for cassation shall meet the following procedures:

a) The party to the complaint shall state in detail in the complaint reasons for the fundamental error of law;

b) A copy of the lower court's decision, judgment, ruling or order shall be attached to the cassation appeal;

2) A cassation appeal shall be submitted within ninety days from the date of the final judgment, decision, ruling or order of the case or from the date of its official announcement;

3) The Cassation Inquiry Division shall inquire the cassation appeal and investigate whether there is a fundamental error of law in the case:-

a) Where it is known that there is no fundamental error of law has been committed, it shall reject the appeal and close the case and clear the applicant;

<p>ለ) የተፈፀመ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ስለመኖሩ ከተረዳ ጉዳዩ ለሰበር ሰሚ ችሎት ያስቀርባል ብሎ ጭብጥ በመያዝ መልስ እንዲሰጥበት የአመልካችን አቤቱታ ከመጥሪያ ጋር ለተጠሪ ይልካል፤</p> <p>4) የሰበር ሰሚ ችሎቱ የሰበር ተከራካሪዎች የጽሑፍ ክርክር ከተጠናቀቀ በኋላ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የተከራካሪዎችን አስተያየት ወይም የሕግ ሙግት መስማት ይችላል፡፡</p>	<p>b) Where it is known that there is a fundamental error of law, it shall send a petition to the respondent with the summons requesting that the case be referred to a cassation hearing division;</p> <p>4) When it deems it necessary, the Cassation Court may hear the comments or legal arguments of the Cassation Disputes after the conclusion of the written argument.</p>
<p>18. የከፍተኛ ፍርድ ቤት የፍትሐብሔር ጉዳይ የዳኝነት ሥልጣን</p> <p>1) በዚህ አዋጅ አንቀጽ 14 ሥር የሰፈረው አጠቃላይ መርህ እና የአስተዳደር ወሰን እንደተጠበቀ ሆኖ በክልሉ ውስጥ የሚገኙት ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች በፍትሐብሔር ረገድ ከዚህ በታች የተመለከቱትን ጉዳዮች በመጀመሪያ ደረጃ የመቀበልና የመዳኘት የሥራ-ነገር ሥልጣን አላቸው፡-</p> <p>ሀ) በሚንቀሳቀስ እና በማይንቀሳቀስ ንብረት ከብር 3,000,000.00 (ሦስት ሚሊዮን ብር) በላይ የገንዘብ ግምት ያላቸውን ጉዳዮች፤</p> <p>ለ) በክልል መንግሥት ውስጥ የተመዘገቡ ወይም የተቋቋሙ የንግድ ድርጅቶችን እና ማህበሮችን በሚመለከት የሚነሱ ክርክሮች፤</p> <p>ሐ) አንድ ጉዳይ ከአንድ የወረዳ ወይም የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት ወደ ሌላ ወረዳ ወይም የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት ወይም ወደ ራሱ ተዛውሮ እንዲታይ</p>	<p>18. Jurisdiction of the High Court in Civil Cases</p> <p>1) Notwithstanding to the general principles and administrative boundaries under Article 14 of this Proclamation, the High Courts with in the Region shall have the fundamental jurisdiction in the first instance to receive and adjudicate the following cases in civil cases:-</p> <p>a) Over movable and immovable property where the amount involved does not exceed Birr (3,000,000) three million;</p> <p>b) Disputes concerning businesses and associations registered or established in the Region Government;</p> <p>c) An appeal of a case transferred from one Wereda court to another Wereda court or high court to be heard;</p>

የሚቀርብ አቤቱታን፤

መ) የወረዳ ወይም የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት በመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ስልጣኑ አይቶ በሚሰጠው ማናቸውም ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን እና ትዕዛዝ ላይ የሚቀርብ የይግባኝ አቤቱታን፤ እና

ሠ) በሌላ ሕግ በተለየ ሁኔታ የተመለከተ ከሌለ በቀር ሌሎች አካላት በሕግ በተሰጣቸው ሥልጣን መሠረት በሚሰጡት ውሳኔ ላይ የሚቀርብን የይግባኝ አቤቱታ፤

2) በሌሎች የፌዴራልም ሆነ የክልል ሕጎች ለክልል ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች የተሰጡ ሥልጣኖች እንደተጠበቁ ናቸው፡፡

19. የከፍተኛ ፍርድ ቤት የወንጀል ጉዳይ የዳኝነት ሥልጣን

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 14 ሥር የሰፈረው አጠቃላይ መርህ እና የአስተዳደር ወሰን እንደተጠበቀ ሆኖ በክልል ውስጥ የሚገኙ ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች በወንጀል ረገድ ከዚህ በታች የተመለከቱትን ጉዳዮች የመጀመሪያ ደረጃ የመቀበልና የመዳኘት የሥራ-ነገር ሥልጣን አላቸው፡-

1) በወንጀል ሥነ-ሥርዓት ሕግ እና አግባብነት ባላቸው ሌሎች ሕጎች መሠረት በክልል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የሥራ-ነገር ሥልጣን ሥር የሚወድቁ የወንጀል ጉዳዮችን፤

2) በክልል ማናቸውም ሕጎች ውስጥ የተደነገጉ እና በከፍተኛ ፍርድ ቤት የሥራ-ነገር ሥልጣን ሥር እንዲዳኙ የተለዩ

d) An appeal over any decision, judgement, verdict or order on the jurisdiction of the wereda Court in the first instance; and

e) Appeal to decisions made by other bodies in accordance with the powers vested to them by law, unless otherwise provided by law;

2) The powers vested in the Region high courts by other Federal and Region laws have not been withstood.

19. Jurisdiction of the Criminal Cases of the High Court

Notwithstanding to the general principles and administrative boundaries under Article 14 of this Proclamation, the High Courts in the Region shall have the fundamental power to receive and adjudicate the following cases in the first instance in criminal proceedings:-

1) Criminal cases that fall under the jurisdiction of the Region High Court in accordance with the Code of Criminal Procedure and other relevant laws;

2) Criminal cases specified in any law with in the Region and subject to the jurisdiction of the

የወንጀል ጉዳዮችን፤	High Court;
3) አንድ የወንጀል ጉዳይ ከአንድ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት ወደ ሌላ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት ወይም ወደ ራሱ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ተዛውሮ እንዲታይ የሚቀርብ አቤቱታን፤	3) An application submitted for a criminal case to be seen transferred from one Wereda court to another Wereda court or to its own high court;
4) የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት በመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ስልጣኑ አይቶ በሚሰጠው ማናቸውም ፍርድ፣ ውሳኔ፣ ብይን እና ትዕዛዝ ላይ የሚቀርብ የይግባኝ አቤቱታን፤	4) Appeals over any judge, decision, ruling, and order, which is made by the first instance jurisdiction of the wereda or city administration courts;
5) በሌላ ሕግ በተለየ ሁኔታ የተመለከተ ሌሎች አካላት በሕግ በተሰጣቸው ሥልጣን መሠረት በሚሰጡት ውሳኔ ላይ የሚቀርብን የይግባኝ አቤቱታ፤	5) Appeal to decisions made by other bodies that are specifically considered by another law in accordance with the powers vested to them by law;
6) የዳኝነት ሥልጣን በፌዴራል እና በክልል መንግሥታት ፍርድ ቤቶች መካከል የተከፋፈለ መሆኑን መሠረት በማድረግ የተወካዮች ምክር ቤት በፌዴራል የወንጀል ሕግ ከተካተቱት ወንጀሎች ውስጥ በክልል ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ሥልጣን ሥር እንዲዳኙ የለያቸውን የወንጀል ጉዳዮች፡፡	6) The jurisdiction on the basis of the division of jurisdiction between the Federal and Region Courts, is one of the criminal cases that the House of Representatives decide to be adjudicated under the jurisdiction of the Region High Court.
20. የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት የፍትሐብሔር ጉዳይ የዳኝነት ሥልጣን	20. Jurisdiction of a Wereda or City Administration First Instance Court Civil Case
በዚህ አዋጅ አንቀጽ 14 ስር የሰፈረው አጠቃላይ	

መርህ እና የአስተዳደር ወሰን እንደተጠበቀ ሆኖ በክልል ውስጥ የሚገኙ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች በፍትሐ-ብሔር ረገድ ከዚህ በታች የተመለከቱትን ጉዳዮች የመቀበልና የመዳኘት የሥራ-ነገር ሥልጣን አላቸው፡-

- 1) በፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት ሕግ እና በሌሎች አግባብነት ያላቸው ሕጎች መሠረት በወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት የሥራ-ነገር ሥልጣን ሥር የሚወድቁ የፍትሐብሔር ጉዳዮችን፤
- 2) በፍትሐብሔር ጉዳይ በሚንቀሳቀስ እና በማይንቀሳቀስ ንብረት እስከ ብር 3,000,000 (ሦስት ሚሊዮን ብር) የሚደርስ የገንዘብ ግምት ያላቸውን ጉዳዮች፤
- 3) ተወላጅነት እና በገንዘብ የማይገመቱ ጉዳዮች ላይ የሚቀርብ አቤቱታ፤
- 4) በክልል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወይም ጠቅላይ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን ሥር እንደሚወድቅ ያልተመለከተን ወይም ለሌላ የዳኝነት አካል ያልተሰጠን የፍትሐብሔር ጉዳይን፡፡

21. የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት የወንጀል ጉዳይ የዳኝነት ሥልጣን

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 14 ሥር የሰፈረው አጠቃላይ መርሕ እና የአስተዳደር ወሰን እንደተጠበቀ ሆኖ

Notwithstanding to the general principles and administrative boundaries under Article 14 of this Proclamation, Wereda or city administration courts with in the Region shall have the fundamental jurisdiction to receive and adjudicate the following cases in civil cases:-

- 1) civil cases that fall under the jurisdiction of a Wereda or city administration court in accordance with the Code of Civil Procedure and other relevant laws;
- 2) Over civil cases of movable and immovable property where the amount involved does not exceed Birr (3,000,000) three million;
- 3) Complaints about interest and non-financial issues;
- 4) A civil case that shall not be considered or that shall not be subjected to jurisdiction of the Region High Court or Supreme Court.

21. Jurisdiction of Wereda or City Court of First Instance in Criminal Cases

Notwithstanding to the general principle and administrative boundaries under

በክልል ውስጥ የሚገኙ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች በወንጀል ረገድ ከዚህ በታች የተመለከቱትን ጉዳዮች የመቀበል እና የመዳኘት የሥራ-ነገር የዳኝነት ሥልጣን አላቸው፡-

- 1) በወንጀል ሥነ-ሥርዓት ሕግና በሌሎች አግባብነት ባላቸው የፌዴራል ሕጎች መሠረት በክልል መንግሥታት የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች የሥራ-ነገር ሥልጣን ሥር እንደሚወድቁ የተመለከቱ የወንጀል ጉዳዮችን፤
- 2) በክልል ማንኛውም ሕጎች ውስጥ የተደነገጉ እና በወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት ሥልጣን ሥር እንዲዳኙ የተለዩ የወንጀል ጉዳዮችን፤
- 3) የዳኝነት ሥልጣን በፌዴራል እና በክልል መንግሥታት ፍርድ ቤቶች መካከል የተከፋፈለ መሆኑን መሠረት በማድረግ የተወካዮች ምክር ቤት በፌዴራል የወንጀል ሕግ ከተካተቱት ወንጀሎች ውስጥ በክልል ወረዳ ፍርድ ቤቶች ሥልጣን ሥር እንዲዳኙ የለያቸውን የወንጀል ጉዳዮች፡፡

22. የክልል ፍርድ ቤቶች ስለሚሠሩባቸው መሠረታዊ ሕጎች

የክልል ፍርድ ቤቶች በባለጉዳዮች የሚቀርቡ አቤቱታዎችን እና ክርክሮችን በተመለከተ እንደአግባብነቱ የሚከተሉትን መሠረታዊ ሕጎች ተከትለው ዳኝነት ይሰጣሉ፡-

- 1) የፌዴራል ሕገ-መንግሥትና የክልል ሕገ-

Article 14 of this Proclamation, Wereda or City Administration Courts with in the Region shall have the jurisdiction to recieve and adjudicate the following cases in criminal cases:-

- 1) Criminal cases falling under jurisdiction of the wereda or city administration courts substance with in the Region Governments in accordance with the Code of Criminal Procedure and other relevant Federal laws;
- 2) Criminal cases provided in any of the laws of the Region and specified to be adjudicated under the jurisdiction of the Wereda or City Administration Court;
- 3) The jurisdiction, on the basis of the division of jurisdiction between the Federal and Region governments Courts, is one of the criminal cases that the House of Peoples Representatives decide to be adjudicated under the jurisdiction of the Region Wereda courts.

22. Fundamental laws applicable to the Region Courts

The Region courts shall adjudicate the petitions and disputes provided by the applicants on the basis of the following basic laws, as may be relevant:-

<p>መንግሥት፤</p> <p>2) ኢትዮጵያ ተቀብላ ያፀደቀቻቸው ዓለም አቀፍ ስምምነቶችን፤</p> <p>3) በኢትዮጵያ ተፈጻሚነት ያላቸው ዓለም አቀፍ የልማድ ሕጎችን፤</p> <p>4) በሥራ ላይ ያሉ አዋጆችን፤ ደንቦችን፤ መመሪያዎችን፤ የሕግ ማስታወቂያዎችን፤</p>	<p>1) Federal and Region Constitution;</p> <p>2) International agreements ratified by Ethiopia;</p> <p>3) International customary law applicable to Ethiopia;</p> <p>4) Effective proclamations, regulations, directives, and legal notices;</p>
<p>23. የክልል ፍርድ ቤቶች ስለሚሠሩባቸው የሥነ-ሥርዓት እና የማስረጃ ሕጎች</p> <p>የክልል ፍርድ ቤቶች በባለጉዳዮች የሚቀርቡ አቤቱታዎችን እና ክርክሮችን በተመለከተ እንደአግባብነቱ የሚከተሉትን የሥነ-ሥርዓት እና የማስረጃ ሕጎች ተከትለው ዳኝነት ይሰጣሉ፡-</p> <p>1) “በሥራ ላይ ያሉ የወንጀል እና የፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት ህጎች እንዲሁም ሌሎች አግባብነት ያላቸው ህጎች በዚህ አዋጅ ባልተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል፡፡</p> <p>2) በክልል የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት እንዲሁም በሌሎች ሥልጣን ባላቸው አካላት የወጡ የሥነ-ሥርዓት እና የማስረጃ ጉዳይን የሚመለከቱ ሕጎችን ወይም ድንጋጌዎችን፡፡</p>	<p>23. Procedure and Evidence Laws of the Region Courts</p> <p>The Region courts shall adjudicate the petitions and disputes provided by the applicants on the basis of the following procedure and evidence laws, as may be relevant:-</p> <p>1) the existing criminal and civil procedure laws and other relevant laws shall apply to cases do not covered by this proclamation.</p> <p>2) Laws or provisions relating to the cases of procedure and evidence issued by the Region HPR and other authorized bodies.</p>
<p><u>ንዑስ ክፍል ሁለት</u></p> <p><u>የፍርድ ቤቶች ችሎትና ተያያዥ ጉዳዮች</u></p> <p>24. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎቶች</p> <p>1) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሚከተሉት ችሎቶች ይኖሩታል፡-</p> <p>ሀ) የፍትሐብሔር ጉዳይ ችሎት፤</p>	<p>Sub-Section Two</p> <p>Courts Division and Related Cases</p> <p>24. Supreme Court Divisions</p> <p>1) The Region Supreme Court shall have the following Divisions:-</p> <p>a) Civil Division;</p>

<p>ለ) የወንጀል ጉዳይ ችሎት፤</p> <p>ሐ) የሰበር አጣሪ ችሎት፤</p> <p>መ) የሰበር ሰሚ ችሎት፤</p> <p>2) ጠቅላይ ፍርድ ቤቱ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በጉዳይ አይነት የተለዩ ጉዳዮችን የሚመለከቱ ተጨማሪ ችሎቶችን ሊያደራጅ ይችላል፤</p> <p>3) በጠቅላይ ፍርድ ቤት የፍትሐብሔር ጉዳይ፣ የወንጀል ጉዳይ እና የሰበር አጣሪ ችሎት ላይ አንድ ሰብሳቢ ዳኛ እና ሁለት ዳኞች ይሰየማሉ፤</p> <p>4) በጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት አንድ ሰብሳቢ ዳኛ እና አራት ዳኞች ይሰየማሉ፤</p> <p>5) የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት በየትኛውም የጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎት ላይ ሰብሳቢ ሆኖ ሊሰየም ይችላል፡፡</p> <p>6) በንዑስ አንቀጽ 5 የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ በጠቅላይ ፍርድ ቤት አቤቱታ መስማትና መወሰን ሥራ ሂደት አስተባባሪ የሆነ ዳኛ በማንኛውም ችሎት ሲጓደል ሰብሳቢ ሆኖ ሊሰየም ይችላል፤</p> <p>25. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ችሎቶች</p> <p>1) በክልል ውስጥ የተደራጀ ከፍተኛ ፍርድ ቤት የሚከተሉት ችሎቶች ይኖሩታል፡-</p> <p>ሀ) የፍትሐ ብሔር ጉዳይ ችሎት፤</p> <p>ለ) የወንጀል ጉዳይ ችሎት ይኖሩታል፡፡</p>	<p>b) Criminal Division;</p> <p>c) Cassation inquiry Division,</p> <p>d) Cassation Hearing Division;</p> <p>2) The Supreme Court may, when deemed necessary, organize additional divisions on specified cases;</p> <p>3) One presiding judge and two judges shall be appointed at the Supreme Court in civil, criminal and cassation inquiring division;</p> <p>4) One presiding judge and four judges shall be appointed by the Supreme Court of Cassation proceeding;</p> <p>5) The President of the Supreme Court or the Vice-President of the Judicial Service division of this Court may be appointed as the Chairperson of any Supreme Court hearing;</p> <p>6) Subject to stated in sub-section 5, a judge who coordinates complaint hearing and decision core process at the Supreme Court may be appointed as a presiding judge when he is absent from any hearing;</p> <p>25. High Court Divisions</p> <p>1) The High Court organized in the Region shall have the following divisions:-</p> <p>a) Civil Division;</p> <p>b) Criminal Division;</p>
---	--

<p>2) የትኛውም ከፍተኛ ፍርድ ቤት አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በጉዳይ አይነት የተለዩ ጉዳዮችን የሚመለከቱ ተጨማሪ ችሎቶችን ሊያደራጅ ይችላል፤</p> <p>3) በከፍተኛ ፍርድ ቤት ችሎት አንድ ሰብሳቢ ዳኛ እና ሌሎች ሁለት ዳኞች ይሰየማሉ፤</p> <p>4) የብርበራ ትዕዛዝ፣ የመያዣ ትዕዛዝ፣ የጊዜ ቀጠሮ ጉዳዮች በአንድ ዳኛ የሚታይ ሆኖ የዋስትና ጥያቄ ሲቀርብ በሶስት ዳኛ መታየት አለበት፡፡</p> <p>5) የፍትሐብሔር እና የወንጀል ይግባኝ ጉዳዮች የጉዳዩ ክብደትና ውስብስብነት ካላስገደደ በቀር በአንድ ዳኛ ሊታዩ ይችላል፤</p> <p>6) ማንኛውም የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት ባለበት ፍርድ ቤት በየትኛውም ችሎት ሰብሳቢ ሆኖ ሊሰየም ይችላል፡፡</p> <p>7) በንዑስ አንቀጽ 6 የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ በከፍተኛ ፍርድ ቤት አቤቱታ መስማትና መወሰን ሥራ ሂደት አስተባባሪ የሆነ ዳኛ በማንኛውም ችሎት ሲጓደል ሰብሳቢ ሆኖ ሊሰየም ይችላል፤</p> <p>26. የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ችሎቶች</p> <p>1) እያንዳንዱ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ወንጀሉ ከአስራ አምስት አመት በላይ ጽኑ እስራት የሚያስቀጣ ካለሆነ በስተቀር በአንድ ዳኛ</p>	<p>2) The Supreme Court may, when deemed necessary, arrange additional divisions on specified cases;</p> <p>3) In the High Court division, one presiding judge and two other judges shall be appointed;</p> <p>4) The decisions of search, confession, arrest warrant, and appointment time issues shall be considered by one judge and when guarantee application is sought, it shall reviewed by three judges;</p> <p>5) Civil and criminal appeals may be heard by a single judge unless the gravity and complexity of the case dictates it;</p> <p>6) The President or Deputy President of any High Court may be appointed as presiding judge of any division of the High Court.</p> <p>7) Subject to stated in sub-clause 6, a judge who coordinates the process of complaint hearing and decision core process in the High Court may be appointed as a presiding judge when he is absent from any hearing;</p> <p>26. Wereda or City Administration Court Divisions</p> <p>1) Each Wereda or City Administration Court shall make trial by one judge first instance shall have the following hearings before a single judge, unless the</p>
---	--

የሚያስችል ሆኖ ከዚህ በታች የተመለከቱት ችሎቶች ይኖሩታል፡-

ሀ) የፍትሐ ብሔር ጉዳይ ችሎት፤

ለ) የወንጀል ጉዳይ ችሎት፤

ሐ) የቤተሰብ ጉዳይ ችሎት፤

መ) የአሰሪ እና ሠራተኛ ጉዳይ ችሎት፤

- 2) የትኛውም የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በጉዳይ አይነት የተለዩ ጉዳዮችን የሚመለከቱ ተጨማሪ ችሎቶችን ሊያደራጅ ይችላል፡፡

ክፍል አራት

የዳኞችና የፕሬዚዳንቶች አሻሻያ፣ ሥልጣንና

ተግባር

ንኡስ ክፍል አንድ

የዳኞችና የፕሬዝዳንቶች አሻሻያ

27. የዳኞች ምልመላ እና አሻሻያ

- 1) የጠቅላይ ፍርድ ቤት፣ የከፍተኛ ፍርድ ቤት፣ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ዳኞች በዋና ጉባዔ አቅራቢነት በክልል የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ይሾማሉ፤
- 2) ዳኞችን በእጩነት መልምሎ ለሹመት ለማቅረብ የሚያገለግሉ መስፈርቶች በክልሉ የዳኝነት አስተዳደር ጉባዔ ማቋቋሚያ አዋጅ በተመለከተው መሠረት ይሆናል፡፡

crime is punishable by rigorous imprisonment for more than fifteen years:-

a) Civil Division;

b) Criminal Division;

c) Family Division;

d) Employer and labour case hearing;

- 2) Any Wereda or City Administration first instance court may organize additional hearings on specific cases as deemed necessary.

Part Four

Appointment, Powers and Duties of Judges and Presidents

Sub-section One

Appointment of Judges and Presidents

27. Recruitment and Appointment of Judges

- 1) Judges of the Supreme Court, High Court and the Wereda or City Administration Court judges shall be appointed by the Region House of Peoples Representative up on the recommendation of the General Plenum;
- 2) The criteria for providing candidate judges for nomination by examining shall be in accordance with Establishment Proclamation of the Region Judicial Administartion Plenum.

28. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት እና ምክትል ፕሬዚዳንቶች አሻሽሏል

1) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት እና ምክትል ፕሬዚዳንት በክልል ርዕሰ-መስተዳድር አቅራቢነት በክልል የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ይሾማሉ፤

2) የክልል ርዕሰ-መስተዳድር የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንትን እና ምክትል ፕሬዚዳንት ለሹመት በሚመርጥበት ጊዜ እጩዎቹ፡-

ሀ) ለዳኝነት ብቁ የሆኑትን ፣

ለ) ከፍተኛ የሕግ እውቀት እና መልካም የዳኝነት ሥነ-ምግባር ያላቸው መሆኑን፤ እና

ሐ) የፍርድ ቤቶችን ዓላማና ተልዕኮ ለማሳካት የሚያስችል የአመራር ብቃት ያላቸው መሆኑን ከግምት ውስጥ ማስገባት አለበት፡፡

3) የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት እና ምክትል ፕሬዚዳንት የአገልግሎት ዘመን አምስት ዓመት ሆኖ ከሁለት ጊዜ በላይ መሾም አይችሉም፡፡

29. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት፣ ምክትል ፕሬዚዳንት፣ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንቶች አሻሽሏል

1) የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት፣ ምክትል ፕሬዚዳንት፣ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች ፕሬዚዳንቶች ከየፍርድ ቤቱ

28. Appointment of the President and Vice-Presidents of the Supreme Court

1) The President and Vice-Presidents of the Region Supreme Court shall be appointed by the Region House of Peoples Representative up on the recommendation of the Chief Executive of the Region;

2) When the Chief Executive of the Region nominates the President and Vice-Presidents of the Supreme Court, the candidates shall be:-

a) active competence in the judiciary;

b) have a high level of legal knowledge and good judicial ethics of conduct, and

c) Shall take into account the competence of the management to achieve the objective and mission of the courts.

3) The term of service of the president and vice president of the Supreme Court of the region is five years and they shall no be appointed more than twice.

29. Appointment of the President of the Supreme Court, Vice President and Presidents of the Wereda or City Administration Court

1) President of the Supreme Court; Vice-Presidents and Woreda or City Administration Presidents shall be

ዳኞች መካከል በዞኑ ዋና አስተዳዳሪ ወይም በልዩ ወረዳ ዋና አስተዳዳሪ አቅራቢነት በየምክር ቤቶቻቸው ይሾማሉ፤

2) የዞኑ ዋና አስተዳዳሪ ወይም የልዩ ወረዳ ዋና አስተዳዳሪ የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት፣ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች ፕሬዚዳንቶች ለማሾም በሚመርጥበት ጊዜ እጨምታቸው፡-

ሀ) በዳኝነት ሥራ የዳበረ ልምድ እና የላቀ የዳኝነት ሙያ ብቃት ያላቸው መሆኑን፤

ለ) ከፍተኛ የሕግ እውቀት እና መልካም የዳኝነት ሥነ-ምግባር ያላቸው መሆኑን፤ እና

ሐ) የፍርድ ቤቶችን ዓላማና ተልዕኮ ለማሳካት የሚያስችል የአመራር ብቃት ያላቸው መሆኑን ከግምት ውስጥ ማስገባት አለበት፡፡

3) የከፍተኛ፣ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንቶች እና የከፍተኛ ፍርድ ቤት ምክትል ፕሬዚዳንት የስራ ዘመን አምስት ዓመት ሆኖ ከሁለት ጊዜ በላይ መሾም አይችሉም፡፡

30. ቃለ መሐላ

1) ፕሬዚዳንቶች እና ዳኞች ሥራቸውን ከመጀመራቸው በፊት ከዚህ በታች የተመለከተውን ቃለ መሐላ መፈጸም

appointed by each of their respective council up on the recommendation of the Zonal Chief Administrator or by the Special Woreda, Chief Administrator

2) When the Chief Administrator of the Zone or the Chief Administrator of the Special Woreda nominate a President, Vice President, the candidates shall have:

a) Experience in the judiciary and competence in the judiciary profession.

b) a high level of legal knowledge and good judicial ethics of conduct; and

c) Shall take into account the competence of the courts to achieve the purpose and mission of the courts.

3) Presidents of the High, Wereda or City Administrative Court of First Instance and the Vice-President of the High Court may not be appointed for more than two terms, with a term of office of five years.

30. Oath

1) Prior to assuming his duties, every Presidents and judge shall take the following oath:

<p>አለባቸው፡-</p> <p>“እኔ አቶ/ወ/ሮ/.../በዛሬው ዕለት የ ----- ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት/ ምክትል ፕሬዚዳንት/ ዳኛ ሆኜ ስሾም ለሕገ-መንግሥቱ ታማኝ በመሆን በክልሉ እና ከሕዝቡ የተጣለብኝን ኃላፊነት በቅንነት፤ በታታሪነት እንዲሁም ሕግንና ሥርዓትን መሠረት በማድረግ ሥራዬን ለመፈፀም ቃል እገባለሁ”፤</p> <p>2) በንዑስ አንቀጽ(1) ድንጋጌ ሥር የሰፈረው ቃለ-መሐላ አፈፃፀም የሚከናወነው በሚከተሉት አካላት ፊት በመቅረብ ይሆናል፡-</p> <p>ሀ) የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት፤ ምክትል ፕሬዚዳንት እና በየደረጃው ላሉ ፍርድ ቤቶች የሚሾሙ ዳኞች በክልሉ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ፊት፤</p> <p>ለ) የከፍተኛ ፍርድ ቤት፤ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች ፕሬዚደንቶች በዞን ወይም በልዩ ወረዳ ምክር ቤት ፊት ቀርበው ቃለ-መሐላ ይፈጽማሉ፡፡</p> <p style="text-align: center;"><u>ንኡስ ክፍል ሁለት</u></p> <p style="text-align: center;"><u>የፕሬዚዳንቶች እና የምክትል ፕሬዚዳንቶች ሥልጣንና ተግባር</u></p> <p>31. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ሥልጣንና ተግባር</p> <p>1) የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት በሕግ መሰረት የክልሉን ፍርድ ቤቶች ለማስተዳደር ሥልጣንና ኃላፊነት</p>	<p>"I, Mr. W/ro/... / I on this day, pledge to discharge my responsibilities, in high ethics, honesty and by law when I begin my career aa president/ Vice President of the Court”;</p> <p>2)The execution of the oath under sub-article (1) shall be carried out in the presence of the following bodies:-</p> <p>a) The President of the Supreme Court, the Vice-President and the judges appointed by the courts at all levels infront of the Region Peoples Representative Council;</p> <p>b) The presidents of the High Court and Woreda or City Administration shall take the oath infront of the zonal or special Wereda Council.</p> <p style="text-align: center;">Sub-section Two</p> <p style="text-align: center;">Powers and Functions of Presidents and Vice-Presidents</p> <p>31. Powers and Duties of the President of the Supreme Court</p> <p>1) The President of the Supreme Court of the Region shall have full legal</p>
--	--

<p>አለው፤</p> <p>2) በንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው አጠቃላይ መርህ እንደተጠበቀ ሆኖ የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት የሚከተሉት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት አሉት፡-</p> <p>ሀ) የክልሉን ፍርድ ቤቶች በበላይነት ይመራል፤ ይቆጣጠራል፤ ያስተዳድራል፤</p> <p>ለ) የክልሉ ፍርድ ቤቶች ዓመታዊ ሪፖርት፤ የስራ ዕቅድ እና የጠቅላይ ፍርድ ቤት በጀት አዘጋጅቶ ለክልሉ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት በማቅረብ እንዲጸድቅ ያደርጋል፤ በጀቱንም ያስተዳድራል፤ በሥራ ላይ ያውላል፤</p> <p>ሐ) የፍርድ ቤቶች የአፈፃፀም ሪፖርት ለምክር ቤቱ ቋሚ ኮሚቴ በየሩብ ዓመቱ ይልካል እንዲሁም በዓመት ሁለት ጊዜ ያቀርባል፤</p> <p>መ) የዙን ወይም የልዩ ወረዳ ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች፤ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች የተመደበላቸው በጀት ለሥራው በቂ መሆኑን ይከታተላል፤ የፀደቀላቸው በጀት ሥራ ላይ መዋሉን ያረጋግጣል፤</p> <p>ሠ) የክልሉን የዳኝነት አገልግሎት ፖሊሲ እና ስልት ያዘጋጃል፤ ተግባራዊነቱንም</p>	<p>authority and responsibility to administer the courts of the Region;</p> <p>2) Notwithstanding to the general principles under sub-article (1), the President of the Region Supreme Court shall be accountable to the Chief Executive of the Region and shall have the following detail powers and functions:-</p> <p>a) Manages, supervises, and administers the courts of the Region;</p> <p>b) Prepare annual report, work plan and budget of the Supreme Court, the Region Courts and submit it to the Region Poeples representative Council for approval, administer the budget, and implements it.</p> <p>c) Sends Courts performance report to the Standing Committee of the council every quarter and twice a year.</p> <p>d) Manages whether the budget assigned to the high courts of the zone or special wereda, wereda or city administration first instance courts is sufficient for the work, and ensures that the approved budget is implemented.</p> <p>e) Prepares the policy and strategy of the judicial service of the region and</p>
--	--

ይከታተላል፤	follows its implementation.
<p>ረ) ለሹመት በዕጩነት የሚቀርቡ ዳኞችን እና የዳኞች አስተዳደር ዋና ጉባዔ ተሟላቾችን ለሚመለከታቸው አካላት ለሹመት ያቀርባል፤</p>	<p>f) Submits candidate Judges who are nominated for appointment and appointees of the General plenum of the Judiciary Administration to the relevant parties for appointment.</p>
<p>ሰ) የጠቅላይ ፍርድ ቤት የችሎት ሰብሳቢ ዳኞችን ይመድባል፤ ዳኞችን በየችሎት ይደለድላል፤ ዝርዝር የአፈፃፀም መስፈርቱ በመመሪያ ይወሰናል፡፡</p>	<p>g) Appoint the chairperson of the division of the Supreme Court, and deploy judges at each division; detail performance criteria shall be determined by the directives.</p>
<p>ሸ) በየደረጃው ያሉ ዳኞች በመልካም ሥነ-ምግባር የታነጹ ስለመሆናቸው ይከታተላል፤ ያረጋግጣል፤</p>	<p>h) Follows-up and verifies as judges have good ethics of conducts;</p>
<p>ቀ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት የቀረበለትን የመዋቅር ጥናት ተመልክቶ ይወሰናል፤ አስፈላጊ የሆኑ የአስተዳደር ሠራተኞችን የሥራ መደብ እና ደረጃ ይወስናል፤ በዚህ መሠረት ቅጥር እንዲፈጸም ያደርጋል፤</p>	<p>i) Determines the structural study presented in accordance with sub-article 3 of Article 12 of this Proclamation; determines the position and level of necessary Non-Judicial Staffs; and make employment to performed based on the same;</p>
<p>በ) የፍርድ ቤቶች አገልግሎት አሰጣጥ ወጪ ቆጣቢ፤ ተደራሽ፤ ተገማች እና ለህዝብ ግልጽ የሚሆንበትን የአሰራር ስርዓት ይዘረጋል፤ ውጤታማ ለማድረግ የሚረዳ አዳዲስ የአሠራር ሥልቶችን እንዲቀየሱ ያደርጋል፤ ተግባራዊነቱንም ይከታተላል፤</p>	<p>j) Establish a cost-effective, accessible, predictable and transparent system of court service delivery, develop and implement new procedures to be effective; follows-up its implementation;</p>
<p>ተ) የዳኝነት ሥራን ለማጠናከር እና ለማሻሻል ጉዳዩ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በቅርበት ይሠራል፤ የሀገር ውስጥ እና የውጭ ሀገር መልካም</p>	<p>k) Work closely with stakeholders to strengthen and improve the judiciary service; explore local and foreign best practices, and create a</p>

ተሞክሮዎችን ይዳስሳል፤ የክልል ዳኞች የተሻለ ልምድ የሚቀስሙበትን እና በየጊዜው ራሳቸውን በዕውቀት፣ በክህሎት እና በአመለካከት የሚገነቡበትን ስልት በማጥናት ተግባራዊ እንዲሆኑ ምቹ ሁኔታዎችን ይፈጥራል፤

ቸ) በክልል ውስጥ የሽሪዓ ፍርድ ቤቶች የዳኝነት ሥራቸውን እንዲያከናውኑ ድጋፍ ያደርጋል፤

ነ) ዳኞች፣ የጉባኤ ተሟላቾች እና የሌሎች የአስተዳደር ሠራተኞች ትምህርትና ሥልጠና የሚያገኙበትን ሁኔታ ያመቻቻል፤

ኘ) የዳኝነት ሥራ ለማጠናከር የሚረዱ የምርምር ሥራዎች እንዲደረጉ እና የዓመቱ ፍርዶች፣ ውሳኔዎች ተመርጠው በሕግ መጽሔት እንዲታተሙ ያደርጋል፤

አ) ለፍርድ ቤቶች ሥራ የበለጠ መሻሻልና በአጠቃላይ ፍርድ ቤቶች ለጎበዘተሰቡ የሚሰጡትን የፍትሕ አገልግሎት ለማጠናከር አስፈላጊ የሆኑ የሕግ ረቂቆች በህግ ስልጣን ከተሰጠው አካል ጋር በመተባበር እንዲዘጋጁ እና ለክልል ምክር ቤት ቀርበው እንዲጸድቁ ያደርጋል፤ ተፈጻሚነታቸውንም ይከታተላል፤

conducive environment for the region judges to learn best practices and build on their own knowledge, skills, and attitudes;

l) Support Sharia courts in the Region to carry out their judicial functions;

m) Facilitate access to education and training for judges, appointees of Plenum and other Non-Judicial Staff;

n) Make research activities to be conducted to strengthen the judiciary service and to select and publish the judgments of the year and publish them in a legal journal;

o) In order to further improve the work of the courts and to strengthen the judicial service provided by the courts in general, the draft laws necessary to strengthen the judiciary shall be prepared and submitted to the Region House of people representative for approval; follows-up its implementation;

p) Make the Region courts provide fast judicial services supported by information technology;

q) Follows-up and verifies the mainstreaming of gender issues in region court programs and action plans;

<p>ኸ) የክልሉ ፍርድ ቤቶች በኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ የተደገፈ ፈጣን የዳኝነት አገልግሎት እንዲሰጡ ያደርጋል፤</p> <p>ወ) በክልል ፍርድ ቤቶች ፕሮግራሞችና የሥራ ዕቅዶች ውስጥ የሥርዓተ ጾታ ጉዳዮች ስለመካተታቸው ይከታተላል፤ ያረጋግጣል፤</p> <p>ዘ) ከሶስተኛ ወገን ጋር በሚደረጉ ግንኙነቶች ጠቅላይ ፍርድ ቤቱን ይወክላል፤</p> <p>ዘሮ) የፌዴራል ፍርድ ቤቶችን ጉዳይ በውክልና ለሚሠሩ ፍርድ ቤቶች ከፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የበጀት ማካካሻ ይጠይቃል፤ ሲፈቀድም በሥራ ላይ እንዲውል ያደርጋል፤</p> <p>የ) በዚህ አዋጅ እና በሌሎች ሕጎች የተሰጡ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡</p> <p>32. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ፕሬዚዳንት ሥልጣንና ተግባር</p> <p>1) የጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ፕሬዚዳንት ተጠሪነቱ ለፕሬዚዳንቱ ሆኖ ፕሬዝዳንቱ በማይኖርበት ወይም ሥራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ እና ሁኔታ ተክቶ ይሠራል፤</p> <p>2) በንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው አጠቃላይ መርሕ እንደተጠበቀ ሆኖ ምክትል ፕሬዚዳንት የሚከተሉት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት አሉት፡-</p> <p>ሀ) የዳኝነት አገልግሎት ዘርፉን የሥራ</p>	<p>r) Represent the Supreme Court in dealings with third parties;</p> <p>s) Requires budget compensation from the Federal Supreme Court for the courts representing the federal courts, and shall, when approved, implement them;</p> <p>t) Performs other functions provided to it in this Proclamation and other laws.</p> <p>32. Powers and Duties of the Vice President of the Supreme Court</p> <p>1) The Vice-President of the Supreme Court shall be accountable to the President and acts on behalf of the President in his absence or his incapacity of the work;</p> <p>2) Notwithstanding to the general principle under sub-article (1), the Vice President shall have the following detail powers and functions:-</p> <p>a) closely follows-up the activities of the Judiciary service; provide appropriate</p>
---	---

<p>እንቅስቃሴ በቅርብ ይከታተላል፤ ተገቢውን ድጋፍ ይሰጣል፤ ጉድለት ባጋጠመ ጊዜም ከፕሬዚዳንቱ ጋር በመመካከር ተገቢውን የእርምጃ እና የማስተካከያ እርምጃ ይወስዳል፤</p> <p>ለ) የጠቅላይ ፍርድ ቤት የአቤቱታ መስማትና መወሰን ዋና የሥራ ሂደት አስተባባሪ፤ የምድብ ችሎት አስተባባሪዎችን፤ ችሎት ሰብሳቢ ዳኞችን፤ ሌሎች ዳኞችን እና የዳኝነት አስተዳደር ጉባዔ ተሟላጾችን ስራ ያቀናጃል፤ ያስተባብራል፤</p> <p>ሐ) ከዳኝነት አገልግሎት ጋር ግንኙነት ያላቸውን የሕግ ረቂቆች እንዲዘጋጁ ያደርጋል፤ ሲጸድቁም አፈጻጸማቸውን ይከታተላል፤</p> <p>መ) የዳኝነት አገልግሎትን ለማሻሻል የጉዳዮች ፍሰት አስተዳደርን ይከታተላል፤</p> <p>ሠ) በፕሬዚዳንቱ ተለይተው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፡፡</p>	<p>support, and take appropriate corrective action in consultation with the President when fault occurs;</p> <p>b) Coordinate and organize the work of the Supreme Court Judicial complaint hearing and decision core Process Coordinators, standing division Coordinators, chairperson of division Judges, other Judges and Plenum Appointees;</p> <p>c) Make draft legislation to be prepared that is related to the Judicial Service and follows-up their implementation upon approval;</p> <p>d) Follows-up case flow administration to improve the judicial service;</p> <p>e) Performs such other functions as may be specified by the President.</p>
<p>33. የጠቅላይ ፍርድ ቤት የአስተዳደርና ፋይናንስ ዘርፍ ኃላፊ ሥልጣንና ተግባራት</p> <p>የአስተዳደር እና ፋይናንስ ዘርፍ ኃላፊ ተጠሪነቱ ለፕሬዚዳንቱ ሆኖ የሚከተሉት ዝርዝር ሥልጣን እና ተግባራት ይኖሩታል፡-</p> <p>ሀ) የክልል ፍርድ ቤቶች አስተዳደራዊ መዋቅር ተጠንቶ እንዲጸድቅ ያደርጋል፤ ከፕሬዚዳንቱ ጋር በመመካከር የአስተዳደር ሠራተኞችን ቅጥር ይፈጽማል፤</p>	<p>33. Powers and Duties of the Vice President of the Administration and Finance Division of the Supreme Court</p> <p>The Administration and Finance Division of the Region Supreme Court shall be accountable to the President and shall have detail powers and duties:</p> <p>a) Make the administrative structure of the region courts to be approved; appoints, employes, and administers Non-Judicial Staff in consultation with the President;</p>

<p>ይመድባል፣ ያስተዳድራል፣</p> <p>ለ) የአስተዳደር ዘርፉን የሥራ ሂደቶች እንቅስቃሴና ውጤታማነት በቅርብ ይከታተላል፣ ተገቢውን ድጋፍ ይሰጣል፣</p> <p>ሐ) የአስተዳደር ሠራተኞችን የትምህርት እና የስልጠና ሁኔታ ያመቻቻል፣</p> <p>መ) ከበጀት፣ ከመሠረተ ልማትና ሌሎች ሀብቶች እንዲሁም ከሰው ሀብት ጋር ግንኙነት ያላቸውንና በአጠቃላይ ዘርፉንና በዘርፉ ውስጥ ያለውን የአስተዳደር ሠራተኛ የሚመለከቱ ጥናቶች በማድረግ የውሳኔ ሐሳቦችንና ረቂቅ ሐሳቦችን እንዲዘጋጁ በማድረግ ለፕሬዚዳንቱ ያቀርባል፣ በሚመለከተው አካል ሲጸድቁ ተግባራዊ ያደርጋል፣</p> <p>ሠ) የዘርፉን አሰራር ለመለወጥ ስልቶችን ይቀይሳል፣ አፈፃፀሙንም ይከታተላል፣ ተገቢውን ድጋፍ ያደርጋል፣ ጉድለት ባጋጠመ ጊዜ ከፕሬዚዳንቱ ጋር በመመካከር የእርምጃ እና የማስተካከያ እርምጃ ይወስዳል፣</p> <p>ረ) በፕሬዚዳንቱ ተለይተው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፡፡</p>	<p>b) Follows-up closely the activities and efficiency of the administrative division and provide appropriate support;</p> <p>c) Facilitate the education and training issues of the Non-Judicial Staff;</p> <p>d) Submits resources to the President relating with budget, infrastructure, and other resources and draft laws, conducts research on resources related to human resources and division and Non-Judicial Staff under the division in general, and approves them when approved by the relevant body;</p> <p>e) Follows-up the activities and implementation of reforms in the sector; provide appropriate support, and take measure and corrective action in consultation with the President in case of shortcomings;</p> <p>f) Performs such other functions as may be specified by the President.</p>
<p>34. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ሥልጣንና ተግባራት</p> <p>የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ተጠሪነቱ ለክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ሆኖ የሚከተሉት ዝርዝር ሥልጣን እና ተግባራት ይኖሩታል፡-</p> <p>1) በሥሩ የሚገኙ ፍርድ ቤቶችን በበላይነት ይመራል፣ ያስተዳድራል፣ የሥራ</p>	<p>34. Powers and Duties of the President of the High Court</p> <p>The President of the High Court is accountable to the Region Supreme Court shall have the following detail powers and duties:-</p> <p>1) Heads, administers, follows up and</p>

- እንቅስቃሴ ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፤
- 2) የከፍተኛ ፍርድ ቤቱ ምክትል ፕሬዚዳንት እና የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንቶች የተሰጣቸውን ተግባር በትክክል ማከናወናቸውን በቅርብ ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፤ ያረጋግጣል፤ እንደአስፈላጊነቱም ተገቢውን ድጋፍ ይሰጣል፤
 - 3) የንዑስ ጉባዔ ተሟላጾችን በእጩነት ያቀርባል፤
 - 4) አስፈላጊ የሆኑ የፍርድ ቤቱ የአስተዳደር ሠራተኞችን አግባብ ባለው ሕግ መሠረት ይቀጥራል፤ ያስተዳድራል፤
 - 5) ለዋና ጉባኤ እና ለንዑስ ጉባዔ የተሰጠው ሥልጣንና ተግባር እንደተጠበቀ ሆኖ የከፍተኛ ፍርድቤት የምድብ ችሎት አስተባባሪዎችን፣ አቤቱታ መስማትና መወሰን ዋና ሥራ ሂደት አስተባባሪዎችን፣ የንኡስ ጉባዔ ተሟላጾችን ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፤ ያስተዳድራል፤
 - 6) የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ መሰረት የፍርድ ቤቱን ዳኞች በየችሎቱ ይደለድላል፤ ሰብሳቢ ዳኞችን ይመድባል፤ በዳኞች የዓመት እረፍት ጊዜ ተረኛ ችሎት ዳኛ ወይም ዳኞችን ይመድባል፤
 - 7) የከፍተኛ ፍርድ ቤቱን፣ በሥሩ የሚገኝ ወረዳና የከተማ አስተዳደር መጀመሪያ

- supervises the work activities of the courts under it;
- 2) Follows-up closely the functions of the Vice-President of the High Court and President of the Wereda Court; supervise, verify, and provide the necessary support as may be necessary;
 - 3) Submit appointees of sub-Plenum as candidates;
 - 4) employ and administer Non-Judicial Staff in accordance with applicable law;
 - 5) heads, supervises and administers the high Court standing division Coordinators, Chief Process Coordinator of complaint hearing and decision, Sub-plenum Appointments notwithstanding the powers and functions vested in the General Plenum and Sub-Plenum;
 - 6) According to the directive issued by the Supreme Court of the region, assigns judges to each division, assigns presiding judges, and assigns judges or division judges on duty during the annual leave of judges;
 - 7) Prepare the work plan and budget of the High Court, Wereda and city administration courts under it, submit it

<p>ደረጃ ፍርድ ቤቶችን የሥራ ዕቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለዞን ወይም ለልዩ ወረዳ ምክር ቤት አቅርቦ በማጸደቅ ተግባራዊ ያደርጋል፤</p>	<p>to the zonal or special woreda Council for approval and implement it;</p>
<p>8) የከፍተኛ ፍርድ ቤቱን፣ የወረዳና ከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶችን የሥራ አፈፃፀም በየሩብ ዓመቱ ለጠቅላይ ፍርድ ቤት እና ለዞን ወይም ለልዩ ወረዳ ምክር ቤት ይልካል፤ በዓመት ሁለት ጊዜ ሪፖርቱን ለምክር ቤት ያቀርባል፤</p>	<p>8) Submits the performance of the High Court, the Woreda and the City administration Courts of First Instance to the Supreme Court and the Zone or Special Woreda Council twice a year;</p>
<p>9) በፍርድ ቤቱ የሚሰጡ አገልግሎቶች ወጪ ቆጣቢ፣ ተደራሽ፣ ተገማችና ለህዝብ ግልጽ የሚሆኑበትን የአሰራር ስርዓት ይዘረዳል፤ ስለተፈጻሚነቱም ክትትል ያደርጋል፤</p>	<p>9) Establish a cost-effective, accessible, predictable and transparent system of services to be provided by the court, and follows-up its implementation;</p>
<p>10) በስሩ የታቀፉ ፍርድ ቤቶች የሥራ አፈፃፀም ቀልጣፋና ውጤታማ ለማድረግ የሚረዳ አዳዲስ የአሠራር ሥልቶችን ይቀይሳል፤ ተግባራዊ መሆናቸውንም ይከታተላል፤</p>	<p>10) Develops and follows-up the implementation of new procedures to ensure the efficiency and effectiveness of the courts under it;</p>
<p>11) አስተማሪነት ያላቸው የአመቱ የከፍተኛ ፍርድ ቤት ውሳኔዎች ተመርጠው ለክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት እንዲላኩ ያደርጋል፤</p>	<p>11) Make decisions of the High Court of the Year that have informative issues to be selected and sent to the Region Supreme Court;</p>
<p>12) የዳኝነት ሥራውን ለማጠናከር ጉዳዩ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመመካከር ይሠራል፤</p>	<p>12) Works in consultation with the concerned bodies to strengthen the judicial process;</p>
<p>13) በዋና ጉባዔው፣ በጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት እና ምክትል ፕሬዚዳንት</p>	<p>13) Implement decisions and directives transmitted by the General Plenum, the</p>

<p>የሚተላለፉ ውሳኔዎችንና መመሪያዎችን ተግባራዊ ያደርጋል፤</p>	<p>President and the Vice-Presidents of the Supreme Court;</p>
<p>14) በሕገ-መንግሥትና በዚህ አዋጅ የተደነገገውን በማይቃረን ሁኔታ በሌሎች ሕጎች መሠረት የተሰጡ ተዛማጅ ተግባራትን ያከናውናል፡፡</p>	<p>14) Performs related activities in accordance with other laws, without prejudice to the provisions of the Constitution and this proclamation.</p>
<p>35. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ምክትል ፕሬዚዳንት ሥልጣንና ተግባር</p>	<p>35. Powers and Duties of the Vice President of the High Court</p>
<p>1) የከፍተኛ ፍርድ ቤት ምክትል ፕሬዚዳንት ተጠሪነቱ ለፍርድ ቤቱ ፕሬዚዳንት ሆኖ ፕሬዚዳንቱ በማይኖርበት ወይም ሥራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ እና ሁኔታ እርሱን ተክቶ ይሠራል፤</p>	<p>1) The Vice-President of the High Court shall be accountable to the President of the Court and shall act on his behalf when the President is absent or incapable to perform his duties;</p>
<p>2) የንዑስ አንቀጽ (1) አጠቃላይ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ምክትል ፕሬዚዳንቱ የሚከተሉት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት አሉት፡-</p>	<p>2) Notwithstanding to the general provisions of sub-article (1), the Vice President shall have the following detail powers and functions:-</p>
<p>ሀ) አግባብ ባለው ሕግ መሠረት የአስተዳደር ሠራተኞችን ያስተዳድራል፤</p>	<p>a) Administrates Non-Judicial Staff in accordance with applicable law;</p>
<p>ለ) የአስተዳደር ዘርፉን የሥራ እንቅስቃሴ ውጤታማነት በቅርብ ይከታተላል፤ ተገቢውን ድጋፍ ይሰጣል፤</p>	<p>b) Follows-up the performance of the administrative division closely and provide appropriate support;</p>
<p>ሐ) ከአስተዳደር ሥራዎች እና ሠራተኞች ጋር ግንኙነት ያላቸውን ሕጎች አፈጻጸም ይከታተላል፤</p>	<p>c) Follows-up the implementation of laws related to administrative duties and employees;</p>
<p>መ) የአስተዳደር ዘርፉን ሰራተኞች የትምህርት እና የስልጠና ሁኔታ ያመቻቻል፤</p>	<p>d) Facilitate the education and training of the Non-Judicial Staff of the division;</p>
<p>ሠ) የአስተዳደር ስራዎች ውጤታማ እንዲሆኑ የተቀየሱ ስልቶችን ተፈጻሚ ያደርጋል፤ አፈጻጸም ይከታተላል፤ ተገቢውን ድጋፍ ያደርጋል፤ ጉድለት ባጋጠመ ጊዜ</p>	<p>e) Follows-up the activities and implementation of reform activities; provide appropriate support, and take corrective action in consultation with the</p>

<p>ከፕሬዚዳንቱ ጋር በመመካከር የእርምጃና የማስተካከያ እርምጃ ይወስዳል፤</p> <p>ረ) በፕሬዚዳንቱ ተለይተው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል።</p> <p>36. የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ሥልጣንና ተግባር</p> <p>የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ተጠሪነቱ ለከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ሆኖ የሚከተሉት ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት አሉት፡-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ፍርድ ቤቱን ያስተዳድራል፤ ይወክላል፤ 2) በሥሩ የሚገኙ ዳኞችን፤ አቤቱታ መስማትና መወሰን የሥራ ሂደት አስተባባሪዎችን የሥራ ሁኔታ ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፤ ያስተዳድራል፤ 3) ዳኞችን በየችሎቱ ይደለድላል፤ በዳኞች ዓመት እረፍት ጊዜ ለተረኛ ችሎት ዳኞችን ይመድባል፤ 4) አግባብ ባለው ሕግ መሠረት አስፈላጊ የሆኑ የአስተዳደር ሠራተኞችን ይቀጥራል፤ ይመድባል፤ ያስተዳድራል፤ 5) የፍርድ ቤቱን የሥራ ዕቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለከፍተኛ ፍርድ ቤት ያቀርባል፤ ሲጸድቅም በጀቱን ያስተዳድራል፤ በሥራ ላይ ያውላል፤ 6) የፍርድ ቤቱን የሥራ አፈፃፀም ቀልጣፋ እና ውጤታማ ለማድረግ የሚረዳ አዳዲስ የአሠራር ሥልቶችን ይቀይራል፤ ያረጋግጣል፤ 	<p>President in case of limitations;</p> <p>f) Performs such other duties as may be specified by the President.</p> <p>36. Powers and Duties of the President of the Wereda or City Administration Court</p> <p>The President of the Woreda or City Administration First Instance Court is accountable to the High Court and shall have the following detail powers and functions:-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1)Administers and represents the court; 2)Follows-up, supervise, and administer the working conditions of judges under it, complaint hearing and decision core process coordinators; 3)Appoint judges at each division; assign judges on duty during the annual leave of the year; 4)Recruit, deploy and administer the necessary Non-Judicial Staff in accordance with the relevant law; 5)Prepares the work plan and budget of the court, submits it to the High Court and the Woreda Council, and, upon approval, administers the budget; 6)Develop and validate new procedures to assist the court in its efficient and effective process; 7)Sends a quarterly report of the court's
--	---

- 7) የፍርድ ቤቱን የሥራ እንቅስቃሴ ለወረዳው ወይም ለከተማው ምክር ቤትና ለከፍተኛ ፍርድ ቤት በየሩብ ዓመት ሪፖርት ይልካል፤ የአፈፃፀም ሪፖርት በዓመት አራት ጊዜ ለምክር ቤቱ ያቀርባል፤
- 8) እንደአግባብነቱ በክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንትና ምክትል ፕሬዚዳንት፣ በከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንትና ምክትል ፕሬዚዳንት እንዲሁም በዋና ጉባዔና በንዑስ ጉባዔ የሚተላለፉ ውሳኔዎችንና መመሪያዎችን ተግባራዊ ያደርጋል፤
- 9) በወረዳው ውስጥ የዳኝነት ሥራን ለማጠናከር ጉዳዩ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመመካከር ይሠራል፤
- 10) ከህገ መንግሥት እና ከዚህ አዋጅ ጋር በማይቃረን ሁኔታ በሌሎች ሕጎች መሠረት የሚሰጡ ተዛማጅ ተግባራትን ያከናውናል፡፡

ክፍል አምስት

የፍርድ ቤት ፕሬዚዳንቶችና ምክትል ፕሬዚዳንቶች

ከኃላፊነት የሚነሱበት ሁኔታ

37. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት እና ምክትል ፕሬዚዳንት ከኃላፊነት የሚነሱበት አግባብ

- 1) የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት ከኃላፊነት ሊነሳ የሚችለው፡-
 - ሀ) በራሱ ፈቃድ ለመልቀቅ ሲወስን፤
 - ለ) በኃላፊነት ለመቀጠል የማያስችል ጥፋት

activities to the wereda or the city council and the High Court; submits an implementation report to the council four times a year;a

- 8) Appropriately implement decisions and directives issued by the President and Vice-Presidents of the Region Supreme Court, the President and Vice-President of the High Court, as well as by the General Plenum and sub-Plenum;
- 9) works in consultation with the concerned parties to strengthen the judiciary in the woreda;
- 10) Performs such other activities as may be provided in accordance with the Constitution and other laws.

Part Five

Termination of the Tenure of the presidents and Vice-Presidents of the Courts

37. Condition for the Termination of the Tenure of the President, Vice-President of the Supreme Court

- 1) The President or Vice-President of the Supreme Court may leave his duties when:-
 - a) he decides to resign voluntarily,
 - b) it is ensured as his violation makes

<p>መፈጸሙ ሲረጋገጥ፣ ወይም</p> <p>ሐ) በአመራር ጉልህ ድክመት ማሳየቱ ሲታመን እና</p> <p>መ) በሕመም ምክንያት እና በጡረታ ነው።</p> <p>ሠ) የሹመት ግዜውን ከጨረሰ ከኃላፊነት ሊነሳ ይችላል።</p> <p>2) የክልል ርዕሰ-መስተዳድር የጠቅላይ ፍርድ ቤቱ ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት በኃላፊነት ለመቀጠል የማያስችል ጥፋት ፈጽሞ ወይም የአመራር ድክመት አሳይቶ መገኘቱን የተረዳ እንደሆነ፡-</p> <p>ሀ) ከኃላፊነት ይነሳ ዘንድ ዝርዝር ሪፖርቱን አዘጋጅቶ ለክልሉ የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ያቀርባል፤</p> <p>ለ) ምክር ቤቱ በርዕሰ-መስተዳድሩ የቀረበለትን ዝርዝር ሪፖርት መርምሮ በአብላጫ ድምፅ ተገቢውን ውሳኔ ይሰጣል፤</p> <p>3) የክልል ርዕሰ-መስተዳድር የጠቅላይ ፍርድ ቤቱ ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት በኃላፊነት ለመቀጠል የማያስችል ከባድ ጥፋት መፈጸሙን የተረዳ እንደሆነ እና የፕሬዚዳንቱ ወይም ምክትል ፕሬዚዳንቱ በኃላፊነት መቆየት ያልተፈለገ ውጤትን እንደሚያስከትል ካመነ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጉባዔ ስብሰባ እስከሚጠራ ድረስ ለጊዜው ከኃላፊነት አግዶ ማቆየት ይችላል፤</p> <p>4) የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት በራሱ ፈቃድ ኃላፊነቱን ለመልቀቅ የወሰነ እንደሆነ ኃላፊነቱን ከመልቀቁ ሶስት ወራት አስቀድሞ ለርዕሰ-</p>	<p>failure to discharge is duties; or</p> <p>c) it is believed that he has shown significant weakness in leadership;</p> <p>d) Due to illness and retirement.</p> <p>e) He may be removed from his duty after completing his term of office.</p> <p>2) If the President of the Region recognizes that the president or vice-president of the Supreme Court has committed any offence or has shown a lack of good leadership:-</p> <p>a) Prepare a detail report and submit it to the Council;</p> <p>b) The Council shall review the detail report submitted to it by the president of the Region and make appropriate decision by majority vote;</p> <p>3) If the President of the region realizes that the president or vice-president of the Supreme Court has committed a serious misconduct and that the resignation of the president or vice-president may result in unintended consequences, he may suspend him until a meeting of the Council is called;</p> <p>4) If the President or Vice-President of the Supreme Court decides to resign voluntarily, he shall notify the President in writing three months prior to his resignation; within three months</p>
--	---

መስተዳድሩ በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት፤ ርዕሰ መስተዳድሩም ጽሑፉ በደረሰው በሶስት ወር ጊዜ ውስጥ ሕገ-መንግሥታዊ አሠራርን በመከተል ለፍርድ ቤቱ ጊዚያዊ ኃላፊ ከፍርድ ቤቱ ዳኞች መካከል በመመደብ መልቀቂያውን ይሰጠዋል፤

- 5) በራሱ ፈቃድ ኃላፊነቱን የለቀቀም ሆነ በአመራር ጉልህ ድክመት በማሳየቱ ምክንያት ከኃላፊነቱ የተነሳ ፕሬዝዳንት ወይም ምክትል ፕሬዝዳንት በጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎቶች በዳኝነት ተመድቦ ከመሥራት አይከለክልም፤
- 6) የሥነ-ምግባር ግድፈት በመፈጸሙ ምክንያት ከኃላፊነት እንዲነሳ የተደረገ ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት የፈጸመው የሥነ-ምግባር ግድፈት በዳኝነት ሥራ ለመቀጠል የማያስችል መሆኑን በዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ተወስኖ ምክር ቤቱ ካላፀደቀ በስተቀር በጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎቶች በዳኝነት ተመድቦ ከመሥራት አይከለክልም፤
- 7) በንዑስ አንቀጽ (5) እና በንዑስ አንቀጽ (6) በተደነገገው አግባብ በጠቅላይ ፍርድ ቤቱ ችሎቶች ተመድቦ ሊሰራ የሚችል ከኃላፊነት የለቀቀ ወይም እንዲነሳ የተደረገ ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት ዝርዝር የአመዳደብ ጉዳይ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፤

38. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት፣ ምክትል ፕሬዚዳንት፣ የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች ፕሬዚዳንቶች ከኃላፊነት የሚነሱበት ሁኔታ፡-

- 1) ማንኛውም የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት፣

of receiving the letter, the president of the Region shall, in accordance with the constitutional order, appoint an interim head of the court and remove him;

- 5) The President or Vice-President shall not be prohibited from serving as a judge in the Supreme Court as a result of his removal or voluntary resignation;
- 6) The President or Vice-President, who has been removed from his discharge as a result of misconduct, shall not be barred from sitting in the Supreme Court as a judge unless otherwise the Council decided that the violation disallows him from not starting his duties;
- 7) The details of the removal or termination of the President or Vice-President, which may be assigned to the Supreme Court division in accordance with the provisions of sub-article (5) and sub-article (6), shall be determined by a directive issued by the Region General Plenum;

38. Termination Tenure of the president, vice-president of the High Court, presidents of wereda or city administration courts of first instance are removed from office:-

- 1) Any President of the High Court, Vice-

<p>ምክትል ፕሬዚዳንት ወይም የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ከኃላፊነት ሊነሳ የሚችለው፡-</p> <p>ሀ) በራሱ ፈቃድ ለመልቀቅ ሲወስን፤</p> <p>ለ) በኃላፊነት ለመቀጠል የማያስችል ጥፋት መፈጸሙ ሲረጋገጥ፤</p> <p>ሐ) በአመራር ጉልህ ድክመት ማሳየቱ ሲታመን፤</p> <p>መ) በሕመም ምክንያት እና በጡረታ ነው እና</p> <p>ሠ) የሹመት ግዜውን ከጨረሰ ከኃላፊነት ሊነሳ ይችላል፡፡</p> <p>2) የዞኑ ወይም የልዩ ወረዳ ዋና አስተዳደር በንዑስ አንቀጽ (1) እንደተደነገገው የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት ወይም የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት በኃላፊነት ለመቀጠል የማያስችል ጥፋት ፈጽሞ ወይም በአመራር ጉልህ ድክመት አሳይቶ መገኘቱን የተረዳ እንደሆነ፡-</p> <p>ሀ) ከኃላፊነት ይነሳ ዘንድ ዝርዝር ሪፖርት አዘጋጅቶ ለምክር ቤቱ ያቀርባል፤</p> <p>ለ) ምክር ቤቱም ጥፋት ስለመፈጸሙ ወይም ጉልህ የአመራር ድክመት ስለማሳየቱ የቀረብለትን ሪፖርት መርምሮ በአብላጫ ድምፅ ሲፀድቅ ውሳኔ ይሰጣል፤</p> <p>3) በንዑስ አንቀጽ (2) እንደተደነገገው የዞኑ ወይም የልዩ ወረዳ ዋና አስተዳደር አንድ</p>	<p>President or President of the Wereda or City Administration Court may be removed from duties when:-</p> <p>a) he decides to resigns voluntarily,</p> <p>b) it is confirmed that he has committed a misconduct that disables him to start his duties;</p> <p>c) it is believed that he has shown significant weaknesses in his leadership;</p> <p>d) Due to illness and retirement pension;</p> <p>e) He may be removed from his duty after completing his term of office.</p> <p>2) where zonal or special woreda administration shall determine whether the president or vice-president of the High Court or the president of the Wereda court has committed any offence or has shown significant weakness in leadership, as provided in sub-article (1):-</p> <p>a) prepares a detail report for the removal from his duties and submits it to the Council;</p> <p>b) The Council shall, after examining the report of the misconduct or significant lack of leadership, make the appropriate decision;</p> <p>3) Notwithstanding to sub-article (2), if the zonal or special woreda administration recognizes that a president or vice-president or Wereda court president has</p>
--	--

የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት ወይም የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት በኃላፊነት ለመቀጠል የማያስችል ከባድ ጥፋት መፈጸሙን የተረዳ እንደሆነ እና የፕሬዚዳንቱ ወይም ምክትል ፕሬዚዳንቱ በኃላፊነት መቆየት ያልተፈለገ ውጤትን እንደሚያስከትል ካመነ እስከ ተከታዩ የምክር ቤት የስብሰባ ጊዜ ድረስ ከኃላፊነት አግዶ ማቆየት ይችላል፤

4) በራሱ ፈቃድ ወይም በአመራር ጉልህ ድክመት በማሳየቱ ከኃላፊነቱ የለቀቀ ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት በሚገኝበት እርከን ፍርድ ቤት ችሎቶች በዳኝነት ተመድቦ ከመሥራት አይከለከልም፤

5) የሥነ-ምግባር ግድፈት በመፈጸሙ ምክንያት ከኃላፊነት እንዲነሳ የተደረገ ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት የፈጸመው የሥነ-ምግባር ግድፈት በዳኝነት ሥራ ለመቀጠል የማያስችል መሆኑ እንደአግባብነቱ በዋና ጉባኤ ወይም በንዑስ ጉባኤው ካልተወሰነ በስተቀር ዳኛ ሆኖ ከመመደብ አይከለከልም፤

6) በንዑስ አንቀጽ (4) እና (5) የተደነገገው ተፈጻሚ የሚሆነው በዚህ አዋጅ አንቀጽ 37 ንዑስ አንቀጽ 7 መሰረት የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው ዝርዝር የአመዳደብ መመሪያ የሚፈፀም ይሆናል፤

7) ኃላፊነቱን በራሱ ፈቃድ ለመልቀቅ የወሰነ ማንኛውም የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ወይም ምክትል ፕሬዚዳንት ወይም የወረዳ

committed a serious offense that does not allow him to remain in his duties and that the resignation of the president or vice president will result in unintended consequences, it may suspend him until the meeting of the Council;

4) President or Vice-President removed from his duties on the basis of his own free will or serious misconduct shall not be barred from serving in a court having this level;

5) President or Vice-President who is removed as a result of misconduct shall not preclude him from being appointed as a judge unless deemed appropriate by the General Plenum or the Sub-Plenum;

6) The provisions of sub-paragraphs (4) and (5) will be implemented according to the detailed allocation guidelines issued by the Supreme Court of the Region in accordance with sub-article 7 of Article 37 of this proclamation;

7) Any President, Vice-President or Wereda Court President who decides to resign

ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ኃላፊነቱን ከመልቀቁ 3 ወራት አስቀድሞ እንደአግባቡ ለዞኑ ወይም ለልዩ ወረዳ ዋና አስተዳደር በጽሁፍ የማሳወቅ ግዴታ አለበት፤ ጉዳዩ የሚመለከተው ዋና አስተዳደር ጽሁፉ በደረሰው በሶስት ወራት ጊዜ ውስጥ ተገቢውን ህጋዊ አሠራር በመከተል ለፍርድ ቤቱ ጊዜያዊ ኃላፊ ከፍርድ ቤቱ ዳኞች መካከል በመመደብ መልቀቂያ ይሰጠዋል፡፡

ክፍል ስድስት

ከዳኝነት ሥራ ጋር የተያያዙ ጉዳዮችና የዳኝነት ሥራ አመራር ኃላፊዎች ሥልጣንና ተግባር

ንዑስ ክፍል አንድ

ከዳኝነት ሥራ ጋር የተያያዙ ጉዳዮች

39. የማስቻያ ስፍራ

- 1) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት መደበኛ የማስቻያ ቦታ ሀላባ ቁሊቶ ነው።
- 2) የከፍተኛ ፍርድ ቤቶች መደበኛ የማስቻያ ቦታ የየዞኑ ወይም የየልዩ ወረዳው ዋና ከተማ ነው፤
- 3) የወረዳ ወይም የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች የማስቻያ ቦታ የወረዳው ወይም የከተማ አስተዳደሩ ዋና ከተማ ነው፤
- 4) በየደረጃው ያሉ ፍርድ ቤቶች የሚያቋቁሙት ምድብ ችሎት ማስቻያ ቦታ ምድብ ችሎቱ በሚቋቋምበት ከተማ ይሆናል፤
- 5) ከንዑስ አንቀጽ (1) እስከ (4) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በየትኛውም እርከን የሚገኝ ፍርድ ቤት የዳኝነት አገልግሎቱን

voluntarily his duties shall inform in writing to the zonal or special woreda administration 3 months prior to his resignation; following this, the court adopts an interim judge and releases him, and the concerning Chief Administrator of the case shall, within three months of receiving the written consent, appoint the interim head of the court in accordance with due process.

Part Six

Cases related to the work of the judiciary and powers and functions of the judiciary

Subdivision One

Cases related to the work of the judiciary

39. Place of sitting

- 1) The Place of sitting of the Region Supreme Court shall be in the Halaba Kulito;
- 2) The place of sitting of the High Court shall be the capital of each Zone or Wereda;
- 3) The place of sitting of the Woreda or City Administration First Instance Courts shall be the capital of the Woreda or City Administration;
- 4) The Standing division place of sitting shall be established by the courts at all levels shall be in the city where the standing division is to be established;
- 5) Notwithstanding to the provisions of sub-article

ለጎብረተሰቡ ተደራሽ፣ ወጭ ቆጣቢ እና ውጤታማ ለማድረግ ተዘዋዋሪ ችሎት ሊያደራጅ ይችላል።

40. በግልጽ ችሎት ማስቻል

- 1) የክልሉ ፍርድ ቤቶች የዳኝነት ሥራቸውን በግልጽ ችሎት ማከናወን አለባቸው፤
- 2) ፍርድ ቤቶች የችሎት የክርክር ሂደትን ለተከራካሪ ወገኖች፣ ለሕዝብ እና ለመገናኛ ብዙኃን ክፍት ማድረግ አለባቸው፤ ይህን አስመልክቶ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዝርዝር የአፈጻጸም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፤
- 3) ከንዑስ አንቀጽ (1) እስከ (3) ያሉ ድንጋጌዎችና ለዳኝነት አሠራር አግባብ ያላቸው የሥነ-ሥርዓት ሕጎች የሚደነግጉት እንደተጠበቀ ሆኖ ፍርድ ቤቶች ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት በአንዱ ወይም በሌላው ምክንያት ጉዳዮችን በዝግ ችሎት ሊያዩ ይችላሉ፡-

ሀ) ለተከራካሪዎች የግል ሕይወት፤

ለ) ለሕዝብና ለመንግሥት ደህንነት፤

ሐ) ለምስክሮች ደህንነት፤

መ) ለመልካም ጠባይ ወይም ለግብረ-ገብነት አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ፤ ወይም

ሠ) ሕጻናት ተከሰው ወይም ምስክሮች ሆነው ሲቀርቡ።

41. የሥራ ቋንቋ

- 1) የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሥራ ቋንቋ የክልሉ መንግስት የስራ ቋንቋ የሆነው አማርኛ ነው፤

(1-4), courts at any level may convene a circular division to make the judicial service more accessible, cost-effective and effective to the public.

40. Open Hearing

- 1) The region courts shall discharge their judicial proceedings in open court;
- 2) Judges shall have duty to hear cases in an open proceedings; in this regard, the Supreme Court may issue detail implementation guidelines;
- 3) Notwithstanding to the provisions of sub-article (1-3) and the relevant rules of procedure for judicial proceedings, the courts may hear cases in closed for one or more of the following reasons:-

a) the right to privacy of the parties concerned;

b) For the people and government safety;

c) For the safety of witnesses;

d) When necessary for good behavior or morality, or

e) When juvenile are accused or present as witnesses.

41. Working Language

- 1) The working language of the Region Supreme Court shall be Amharic;

2) የከፍተኛ፣ የወረዳ እና የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች የሥራ ቋንቋ በዞን ወይም በልዩ ወረዳ ምክር ቤት ሊወሰን ይችላል፤

3) ፍርድ ቤቶች የፍርድ ቤቱን የሥራ ቋንቋ መናገር ለማይችል ተከራካሪ ወገን ብቃት ያለው አስተርጓሚ መመደብ አለባቸው፡፡

42. የዳኞች ከችሎት መነሣት

1) የማንኛውም ፍርድ ቤት ዳኛ ቀጥሎ ከተመለከቱት ጉዳዮች በአንዱ ምክንያት ከችሎት ሊነሳ ይችላል፡-

ሀ) ከተከራካሪዎቹ አንደኛው ወገን ወይም ከጠበቃው የሥጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ያለው እንደሆነ፤

ለ) ከተከራካሪዎቹ የአንደኛው ወገን ሞግዚት፣ ነገረ ፈጅ ወይም ተወካይ በሆነበት ጉዳይ ላይ ክርክር የተነሳ እንደሆነ፤

ሐ) ክርክር የተነሣበት ጉዳይ አስቀድሞ በዳኝነት፣ በግልግል ዳኝነት፣ በዕርቅ ያየው ሆኖ ከተገኘ፣ ሆኖም አግባብ ባለው የሥነ-ሥርዓት ሕግ መሠረት ይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት በይግባኝ የቀረበለትን ጉዳይ ቀድሞ ወደ ወሰነው ፍርድ ቤት በመመለስ ሂደት ጉዳዩ የተመራለት ዳኛ ላይ ተፈጻሚ አይሆንም፤

መ) ከተከራካሪዎቹ ወገኖች አንደኛው ወይም ከጠበቃው ጋር በፍርድ ቤት የተያዘ ክርክር ወይም ሙግት ያለው እንደሆነ፤ ወይም

2) The working language of the High, Woreda and City Administration First Instance Courts may be determined by the zonal or Special Woreda Council;

3) Courts shall have duty to assign a qualified interpreter to the party who does not speak the working language of the court.

42. Withdrawal of Judges from Hearing

1) Any judge shall be removed from his bench on account of one of the following grounds where:-

a) he is related to one of the parties or the advocate thereof by consanguinity or by affinity;

b) the dispute relates to a case for whom he acts or acted as tutor, legal representative or advocate to one of the disputing parties;

c) he has previously acted as judge or mediator or an arbitrator in connection with the case or the subject matter of the dispute; however, according to the relevant procedural law, the appellate court shall not apply to the judge to whom the case was directed in the process of returning the case to the court that previously decided;

d) he has a case pending in court with one of the parties or the advocate thereof; or

ሠ) ትክክለኛ ፍትሕ አይሰጥም የሚያሰኝ ማንኛውም ሌላ በማስራጀ የተደገፈ በቂ ምክንያት ሲኖር ሊነሳ ይችላል።

2) በንፁህ አንቀጽ (1) መሠረት ዳኛው በችሎት ላይ ሊቀመጥ የማይገባው መሆኑን ሲያውቅ ሌላ ዳኛ እንዲተካ ለሥራ ህደት ኃላፊ ማሳወቅ አለበት።

43. ዳኛ ከችሎት እንዲነሳ ስለማመልከት

1) ከተከራካሪዎች አንደኛው በአንቀጽ 42 በተዘረዘሩት ምክንያቶች ዳኛ ከችሎት መነሳት ያለበት እንደሆነ ይህንኑ በሚመለከት ለፍርድ ቤቱ ማመልከቻ ማቅረብ ይችላል፤

2) ማመልከቻው የሚቀርበው ክርክሩ ከመጀመሩ በፊት ወይም ማመልከቻ ለማቅረብ ምክንያት መኖሩን አመልካቹ እንዳወቀ ወዲያውኑ መሆን አለበት፤

3) ዳኛው ብቻውን የሚያስችል ሆኖ ከችሎት ስለመነሳት የቀረበውን ማመልከቻ ተመልክቶ ጥያቄውን የተቀበለ እንደሆነ ከችሎት ይነሳል፤

4) ዳኛው ከችሎት ስለመነሳት የቀረበውን ጥያቄ ያልተቀበለ እንደሆነ በዚያው ፍርድ ቤት በሚገኝ ሌላ ችሎት፣ ሌላ ችሎት ከሌለ የዚሁኑ ፍርድ ቤት ውሳኔ ይግባኝ በሚያየው ፍርድ ቤት እንዲወሰን ይተላለፋል፤

5) ከችሎት እንዲነሳ ማመልከቻ የቀረበለት ዳኛ ከሌሎች ዳኞች ጋር የሚያስችል ከሆነ ማመልከቻው በዚያው ችሎት ካሉት ዳኞች

e) There are sufficient reasons, other than those to conclude that injustice may be done;

2) The judge concerned shall withdraw as soon as he is aware that he should not sit, as provided in Sub-Article (1) of this Article, and shall be replaced by another judge.

43. Application for Removal of a Judge

1) Where a party to a case find out that a judge should not sit for one of the reasons specified in Article 42 of this Proclamation, shall submit a written application to the court requesting the removal of the judge;

2) The application shall be made before the trial opens or soon after the party becomes aware of the reason for making such an application;

3) Where a judge is sitting alone he shall, after considering the application, be withdrawn from the court if he accepts the request;

4) Where the judge does not accept the request to be withdrawn, no other hearing, the application shall be referred to the court in which appeal lies from the decision of the court.

5) Where the judge is sitting with other judges, the matter shall be decided by the other judges who sit in the same division. within 5 (five) days;

<p>በተጨማሪ ሌላ ዳኛ በመሰየም በአምስት ቀን ውስጥ መወሰን አለበት፤</p> <p>6) በንዑስ አንቀጽ (4) መሠረት የሚቀርብ ጥያቄ ለአዲሱ ችሎት በደረሰ በ15 (አስራ አምስት) ቀን ውስጥ መወሰን አለበት፤</p> <p>7) ዳኛ ከችሎት እንዲነሳ በሚቀርብ ጥያቄ ላይ የሚሰጥ ውሳኔ የመጨረሻና ይግባኝ የማይባልበት ነው፡፡</p> <p>8) ዳኛው ከችሎት እንዲነሳ ከተወሰነ ውሳኔውን ወዲያውኑ መፈፀም አለበት፡፡</p> <p>44. ማመልከቻው ስለሚያስከትለው ኪሳራ እና ቅጣት</p> <p>1) በአንቀጽ 43 መሠረት የቀረበውን ማመልከቻ ፍርድ ቤቱ ተገቢ አይደለም በማለት ሳይቀበለው ከቀረ የጉዳዩ ውጤት ግምት ውስጥ ሳይገባ ማመልከቻውን ያቀረበው ሰው በዋናው ጉዳይ ተከራካሪ ለሆነው ለሌላኛው ወገን ኪሳራ እንዲከፍል ፍርድ ቤቱ ሊወስንበት ይችላል፤</p> <p>2) ዳኛው ከችሎት እንዲነሳ ማመልከቻ የቀረበው ያለ በቂ ምክንያት ከሆነ ፍርድ ቤቱ ማመልከቻውን ውድቅ በማድረግ በአመልካቹ ላይ እስከ ብር 3,000 (ሦስት ሺህ ብር) የሚደርስ የገንዘብ መቀጮ ሊወስንበት ይችላል፤</p> <p>3) አቤቱታው የቀረበው ሆን ብሎ የዳኛውን ስም ለማጥፋት ወይም ክብር ለመጉዳት ወይም ጉዳዩን ለማንተት መሆኑ በታወቀ ጊዜ ፍርድ ቤቱ እስከ ብር 5,000</p>	<p>6) A request submitted in accordance subsection (4) shall be rendered within 15 (fifteen) days from the date such application reached the new division;</p> <p>7) The decision of the judge on the request to withdraw shall be final with no appeal;</p> <p>8) Decision made to withdraw judge from the trial, shall be carried out immediately.</p> <p>44. Cost and Penalty of Application for Removal of a Judge</p> <p>1) Where the application submitted in accordance with Article 43 of this Proclamation is dismissed, the costs shall be borne by the applicant irrespective of the outcome of the case</p> <p>2) Where a party makes an application without good cause, the court may, in addition to dismissing the application, impose a fine up to 3000 (three thousand) Birr;</p> <p>3) Provided however, where the applicant makes a malicious application with the intention of defaming or damaging his honor or delaying the proceedings, the</p>
--	---

(አምስት ሺህ ብር) የሚደርስ መቀጫ እንዲከፍል ሊወስንበት ይችላል።

45. ጉዳይን ወደ ሌላ ስፍራ ስለማዛወር

1) ከተከራካሪ ወገኖች አንዱ ማስረጃ ከመስማቱ በፊት ቀጥሎ ከተዘረዘሩት ምክንያቶች አንዱን ወይም ሌላውን በመጥቀስ ጉዳዩ ተመሳሳይ የሥራ-ነገር ሥልጣን ወዳለው ሌላ ፍርድ ቤት ወይም የይዛወርልኝ ጥያቄውን እየተመለከተ ወዳለው የበላይ ፍርድ ቤት ተዛውሮ እንዲታይለት ለበላይ ፍርድ ቤት ሊያመለክት ይችላል።

ሀ) ጉዳዩን ማየት የጀመረው የበታች ፍርድ ቤት ጉዳዩን ያለአድልዎ በትክክል ለማስተናገድ የማይችል መሆኑን፤

ለ) ጉዳዩ ዘወትር የማያጋጥም እና አስቸጋሪ የሕግ ክርክር የሚያስነሳ መሆኑን፤ ወይም

ሐ) በተጠየቀው መሠረት ወደ ሌላ ስፍራ መዛወሩ ለሁለቱም ተከራካሪ ወገኖች ወይም ለምስክሮቹ ምቹ መሆኑን ወይም በአጭር ጊዜ ውስጥ ትክክለኛ ፍርድ ለማስገኘት የሚያስችል መሆኑን፤

2) የይዛወርልኝ ጥያቄ የቀረበለት የበላይ ፍርድ ቤት በቀረበው አቤቱታ ላይ ሌላኛው ባለጉዳይ አስተያየት እንዲያቀርብ ካደረገ በኋላ በንዑስ አንቀጽ (1) ከተዘረዘሩት ምክንያቶች ቢያንስ አንዱ የተሟላ ሆኖ ካገኘው ጉዳዩን እየታየ ካለበት ፍርድ ቤት ወደ ሌላ ተመሳሳይ እርከን ላይ ወደሚገኝ ፍርድ ቤት ወይም ወደ ራሱ ተዛውሮ እንዲታይ ሊወስን ይችላል፤

3) ጉዳይ ይዘዋወርልኝ ጥያቄን በመቀበል ወይም

court may impose a fine of up to Birr 5,000 (five thousand birr).

45. Transferring of the case to another bench

1) One of the parties may apply to the Supreme Court for a referral to one of the following grounds or to the Supreme Court, which has jurisdiction over the case, citing one or more of the following grounds before the proceeding:-

a) The lower court, which has begun hearing the case, is unable to handle the case fairly;

b) where the case is infrequent and the subject of difficult legal proceedings, or

c) where transferring to another sit is accordance with the request is as convenient as it may be for both parties or witnesses or for a shorter period of time of judgement;

2) The Supreme Court to which the transfer request was made may, after hearing the other party comment on the petition, if at least one of the reasons listed in sub-article (1) is met, the court may decide to transfer the case to another court of the same jurisdiction or to itself;

ውድቅ በማድረግ በሚሰጥ ውሳኔ ላይ ይግባኝ ሊቀርብበት አይችልም፤

- 4) የጉዳይ ይዛወርልኝ ጥያቄን ያስተናገደ ማንኛውም ፍርድ ቤት የቀረበለትን አቤቱታ ውድቅ ሲያደርግ በሌላኛው ተከራካሪ ወገን የደረሰን ወጭና ኪሳራ የይዘዋወርልኝ ጥያቄ አቅራቢው ወገን እንዲከፍል ሊወስን ይችላል፡፡

ንዑስ ክፍል ሁለት

የዳኝነት ሥራ አመራር ኃላፊዎች ሥልጣንና

ተግባር

46. የአቤቱታ መስማት እና መወሰን የሥራ ሂደት አስተባባሪ ሥልጣንና ተግባር

አቤቱታ መስማት እና መወሰን የሥራ ሂደት አስተባባሪ ተጠሪነቱ ለፍርድ ቤቱ ፕሬዚዳንት ሆኖ የሚከተለው ዝርዝር ሥልጣንና ተግባራት አሉት፡-

- 1) የሥራ ሂደቱን ዕቅድ ያዘጋጃል፤ ተግባራዊ መሆኑን ይከታተላል፤
- 2) ተጠሪ ለሆነለት አካል የሥራ አፈጻጸም ሪፖርት ያቀርባል፤
- 3) ለስራ ሂደቱ የሚመደብለትን ዓመታዊ በጀት ለታለመለት ዓላማ እንዲውል ያደርጋል፤
- 4) በጉዳዮች መለኪያ ወይም ስታንዳርድ መሠረት በሥራ ለሚገኝ የሥራ ክፍል የሥራ ስምሪት ይሰጣል፤ አፈፃፀሙን ይከታተላል፤
- 5) የሥራ ሂደቱን ሥራዎች በበላይነት

- 3) By accepting or rejecting the request of case transferring, appeal may not be submitted;

- 4) Any court that handles a transfer request rejects the appeal and reimburses the other party for expenses and costs, the applicant may decide to pay.

Subsection Two

Powers and functions of the Judiciary Administration Heads

46. Powers and Duties of Complaint Hearing and Decision Process Coordinator

Complaint Hearing and Decision Process Coordinator is accountable to the President of the Court and shall have the following detail powers and functions:-

- 1) Prepares plan of the process; follows-up its implementation;
- 2) Submits a performance report to the accountable body;
- 3) Use the annual budget allocated for the process for its intended purpose;
- 4) Provides work order to the subordinate units in accordance with the Criteria or standards set, and follows-up its implementation;
- 5) Coordinate and support the activities of the Process;

ያስተባብራል፤ ድጋፍ ይሰጣል፤

- 6) ጠንካራና ደካማ አፈፃፀሞችን በመለየት ችግር ፈቺ በሆኑ ሀሳቦች ላይ የስራ ሂደቱን አባላት ያወያያል፤ መፍትሔ ይሰጣል፤
- 7) የመዝገቦችን ብዛት እና የጉዳዮችን ፍሰት እያጠና የተሻለ የአሠራር ሥርዓት እንዲዘረጋ ለምክትል ፕሬዝዳንቱ ሃሳብ ያቀርባል፤
- 8) በሥሩ በሚገኙ ችሎቶች የሚያስችሉ ዳኞች ተሟልተው ማስቻላቸውንና ኃላፊነታቸውን በአግባቡ መወጣታቸውን ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፤ ጉድለት በታየ ጊዜም ለምክትል ፕሬዝዳንቱ ጋር በመመካከር ተገቢውን ማስተካከያ ያደርጋል፤
- 9) ከመዛግብት ጋር በተያያዘ የስራ ሂደቱን በሚመለከት በባለጉዳዮች የሚቀርቡ አቤቱታዎችን ይቀበላል፤ መፍትሔ ይሰጣል፤
- 10) የስራ ሂደቱን አባላት የሥነ-ምግባር ሁኔታ ይከታተላል፤ የሚታዩ ጉድለቶችንም በመለየት የእርምጃ እርምጃ ይወስዳል፤ እንደአጥፊው ማንነት ለንኡስ ጉባዔ ጽህፈት ቤት ወይም ለአስተዳደር ሠራተኞች የሰው ሐብት አስተዳደር ያቀርባል፤
- 11) በፕሬዝዳንቱ የሚሰጡ ሌሎች ተዛማጅ ተግባራትን ያከናውናል፤
- 12) በዞን፣ ልዩ ወረዳ፣ በወረዳ ወይም

- 6) Discusses with the process members on problem-solving ideas by identifying strong and weak performance; recommend solutions;
- 7) Recommend to the Vice President that a better system to be put in place by studying the number of records and the flow of cases;
- 8) Follows-up, supervise and ensure that the judges in the lower courts meet their obligations and carry out their duties properly, and, in the event of any deficiencies, consult with the Vice-President and take corrective action;
- 9) Receives and resolves customer complaints regarding records and the core process; provide solution;
- 10) Follows-up the ethics of members of its process; identifies visible deficiencies and takes corrective action; submits human resources management to sub-plenum or Non-Judicial Staff according to the committer;
- 11) Performs such other duties as may be provided by the President;
- 12) Complaint Hearing and Decision Process Coordinator of the Zonal, Special Woreda and Woreda or City Administration Courts shall be

<p>የከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤቶች የአቤቱታ መስማት እና መወሰን የሥራ ሂደት አስተባባሪ ተጠሪነት ለፍርድ ቤቱ ፕሬዚዳንት ሆኖ እንደአግባብነቱ በዚህ አንቀጽ የተዘረዘሩ ተግባራትን ያከናውናል፡</p>	<p>accountable to the President of the Court and shall perform the functions listed in this Article as appropriate.</p>
<p>47. የምድብ ችሎት አስተባባሪ ሥልጣንና ተግባር</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) በጠቅላይ ፍርድ ቤትና በየአርከኑ በሚገኙ ፍርድ ቤቶች የሚቋቋሙ ምድብ ችሎቶች የራሳቸው አስተባባሪ ይኖራቸዋል፤ 2) የምድብ ችሎት አስተባባሪ ተጠሪነት ለፍርድ ቤቱ ፕሬዚዳንት ሆኖ በአንቀጽ 46 የተመለከተውን ዝርዝር ተግባራት ያከናውናል፡፡ 	<p>47. Powers and Duties of the Standing Division Coordinator</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Standing division to be established by the Supreme Court and the courts at all levels shall have their own coordinator; 2) The Coordinator of standing division shall be accountable to the President of the Court and shall perform the functions specified under Article 46.
<p>48. የችሎት ሰብሳቢ ዳኛ ሥልጣንና ተግባር</p> <p>በሌላ ሕግ የተሰጠው ስልጣንና ተግባር እንደተጠበቀ ሆኖ የችሎት ሰብሳቢ ዳኛ የሚሰየምበትን ችሎት፡-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) በበላይነት ይመራል፤ 2) የስራ ዕቅድ ያዘጋጃል፤ ተግባራዊነቱንም ይከታተላል፤ 3) የዳኞች አፈጻጸም በጉዳዮች መለኪያ ወይም ስታንዳርድ መሠረት መሆኑን ይከታተላል፤ 4) የችሎት መዛግብት አቀጣጠርና ክፍፍል በተገቢው ሥርዓት እየተመራ ስለመሆኑ ይቆጣጠራል፤ 5) በችሎት በሚታዩ መዛግብት ላይ የሚደረግ ውይይትን በአግባቡ ይመራል፤ በሁሉም የችሎቱ ዳኞች ግንዛቤ የተወሰደባቸው መሆኑን ያረጋግጣል፤ 	<p>48. Powers and Duties of the Presiding Judge</p> <p>Notwithstanding to the powers and duties vested to him by another law, the presiding judge shall:-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Manages; 2) Prepares a work plan and follows-up its implementation; 3) Follows-up as the performance of judges is in accordance with the criteria or standards set; 4) Supervise the compilation and distribution of court records; 5) Leads discussions on court records and ensures that all judges are informed;

<p>6) ዳኞች በችሎት የሚሰጡ ፍርዶችን፣ ውሳኔዎችን፣ ብይኖችንና ትዕዛዞችን በማዘጋጀት ሂደት ተመጣጣኝ ተሳትፎ ማድረጋቸውን ይከታተላል፤</p> <p>7) ጠንካራ እና ደካማ አፈፃፀሞችን በመለየት ችግር ፈቺ በሆኑ ሀሳቦች ላይ ከችሎት ዳኞች ጋር በመወያየት መፍትሔ ይሰጣል፤</p> <p>8) የመዝገቦችን ብዛት እና ፍሰት እየተከታተለ የተሻለ የአሠራር ሥርዓት እንዲዘረጋ ለመስማትና መወሰን የሥራ ሂደት አስተባባሪ ሃሳብ ያቀርባል፤</p> <p>9) ችሎቱ በተሟላ ዳኛ መካሄዱንና ዳኞች ኃላፊነታቸውን በአግባቡ መወጣታቸውን ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፤ የሥነ ምግባር ጉድለት ባጋጠመ ጊዜም ከመስማትና መወሰን የስራ ሂደት አስተባባሪ ወይም ከምድብ ችሎት አስተባባሪ ጋር በመመካከር ተገቢውን የእርምጃ እርምጃ ይወስዳል፤</p> <p>10) በችሎቱ ከሚታዩ መዛግብት በተያያዘና ችሎቱን በሚመለከቱ ሌሎች ጉዳዮች የሚቀርቡ አቤቱታዎችን ይቀበላል፤ አስፈላጊውን የተፋጠነ ምላሽ ይሰጣል ወይም ጉዳዩን ለሚመለከተው አካል ያስተላልፋል፤</p>	<p>6) Supervises the fair participation of judges in the preparation of verdicts, decisions, judgments and orders;</p> <p>7) Identifies strong and weak performance and discusses problem-solving ideas with trial judges and provides solutions;</p> <p>8) Recommend to the Complaint Hearing and Decision Process Coordinator to follow-up the number and flow of records and establish a better system;</p> <p>9) Ensures and supervises that the entire trial is conducted by a judge and that the judges fulfill their responsibilities, and shall, in consultation with the Complaint Hearing and Decision Core Process Coordinator or the Division Coordinator, take appropriate corrective action in the event of gap;</p> <p>10) Receives complaints from the court records and other cases relating to the proceedings; responds as soon as necessary or submits the case to the relevant body;</p>
<p>49. የዋና ፊጅስትራር እና የምክትል የፊጅስትራር ሥልጣን እና ተግባር</p> <p>1) ዋና ፊጅስትራር ተጠሪነቱ እንደአግባቡ ለሚመለከተው የአቤቱታ መስማትና መወሰን የሥራ ሂደት አስተባባሪ ወይም ለምድብ ችሎት አስተባባሪ ሆኖ በሌላ ሕግ ከተደነገገው በተጨማሪ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-</p>	<p>49. Powers and Functions of the Chief Registrar and Registrar</p> <p>1) In addition to those provided for in this Proclamation and other laws, the Chief Registrar shall be accountable to the relevant Complaint Hearing and Decision Process Coordinator or Standing Division Coordinator</p>

<p>ሀ) የክፍሉን ሥራ በማቀድ ይመራል፤ ያደራጃል፤ የማስተባበርና የቁጥጥር ስራን በመስራት ያስተዳድራል፤</p> <p>ለ) የስራ ድጋፍና ግምገማ፣ የውጤት ምዘና ያካሄዳል፤ ለክፍሉ ስራ አስፈላጊ የሆነ አቅርቦት እንዲሟላ ያደርጋል፤ የእቅድ አፈፃፀም የስራ ሪፖርት ያቀርባል፤</p> <p>ሐ) የችሎት አስተዳደር ሥራዎች በየዕለቱ መከናወናቸውን ይከታተላል፤ የአሠራር ክፍተት ሲኖር ለሚመለከተው አስተባባሪ ያሳውቃል፤</p> <p>መ) ቀልጣፋና ውጤታማ የሆነ የችሎት አስተዳደር ሥራ እንዲኖር ከሚመለከተው አስተባባሪ ጋር በመነጋገር የተሻለ የአሠራር ሥርዓት እንዲዘረጋ ያደርጋል፤</p> <p>ሠ) ጉዳዩ ከሚመለከተው አስተባባሪ ጋር በመመካከር የቀጠሮ ፖሊሲ ተግባራዊ እንዲሆን ይሠራል፤</p> <p>ረ) በሚመለከተው የአቤቱታ መስማት እና መወሰን የሥራ ሂደት ወይም በምድብ ችሎት ለሚገኙ የፊደስትራር ቡድን መሪዎች የሥራ ስምሪት ይሰጣል፤ ኃላፊነታቸውን በሚገባ ስለመወጣታቸው ይከታተላል፤ ጉድለት ሲኖር ከሚመለከተው አስተባባሪ ጋር በመመካከር ተገቢውን የእርምጃ እርምጃ እንዲወሰድ ያደርጋል፤</p> <p>ሰ) በስሩ በሚገኙ ፊደስትራሮችና የፊደስትራር ቡድን መሪዎች ወይም ሰራተኞች የሥነ-ምግባር ጉድለት የእርምጃ እርምጃ እንዲወሰድ ለሚመለከተው አስተባባሪ</p>	<p>and shall have the following powers and duties:</p> <p>a) Manages the work of the department by planning, organizing, coordinating, and supervising;</p> <p>b) Performs job support and assessment, results evaluation; provides the necessary supplies for the task of the unit; and submits work plan performance reports;</p> <p>c) Follows-up the day-to-day administration works of court proceedings and informs to the relevant coordinator if there is a procedural gap;</p> <p>d) Ensure better and more effective court administration work with the relevant coordinator and establish better procedures;</p> <p>e) The appointment policy shall be implemented in consultation with the concerned coordinator;</p> <p>f) Provides employment to registrar team leaders involved in the hearing and determination of relevant Complaint Hearing and Decision Core Process or standing division; follows-up performance of their responsibilities, and takes appropriate corrective action in consultation with the relevant coordinator in case of deficiencies;</p> <p>g) Submits to the appropriate coordinator for the disciplinary action against the misconduct of the registrars and registrar team leaders or employees under him;</p> <p>h) Informs to the relevant coordinator so</p>
--	--

<p>ያቀርባል፤</p> <p>ሸ) ለሥራው የሚያስፈልጉ የፌዴራል ሥራተኞች እንዲሟሉ ለሚመለከተው አስተባባሪ ያሳውቃል፤</p> <p>ቀ) የጉዳዮች ፍሰት አመራርና አስተዳደር ተግባራዊነት የሚጠበቅበትን ይሠራል፤</p> <p>በ) በክፍሉ አገልግሎት አሰጣጥ ላይ ከባለጉዳዮች የሚቀርቡ ቅሬታዎችን በመቀበል ምላሽ እንዲያገኙ ይሠራል፤</p> <p>ተ) በፕሬዚዳንቱ፣ በምክትል ፕሬዝዳንትና ጉዳዩ በሚመለከተው አስተባባሪ የሚሰጡ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፤</p> <p>2) የፍርድ ቤቱ ምክትል ፌዴራል ተጠሪነቱ ለዋና ፌዴራል ሆኖ የሚከተሉትን ዝርዝር ተግባራት ያከናውናል፡-</p> <p>ሀ) በፍትሐብሔርና በወንጀል የሥነ-ሥርዓት ሕግ እና በሌሎች ሕጎች ለፌዴራል የተሰጡ ተግባራትን ያከናውናል፤</p> <p>ለ) ለፍርድ ቤት የሚቀርቡ አቤቱታዎች በስነ-ስርዓት ሕጎች የተቀመጡትን መስፈርቶች አሟልተው የተዘጋጁ መሆናቸውን ያረጋግጣል፤</p> <p>ሐ) ለአከፋፈል እንዲያመች የተጠየቀውን ዳኝነት በመለየት ጉዳዩን ወደ ሚመለከተው ክፍል ያስተላልፋል፤ ፋይሎች እንዲከፈቱ ይመራል፤</p> <p>መ) የችሎት መዛግብት በቀጠሮ እንዲቀርቡ ያደርጋል፤</p>	<p>that the required registrar staff to be fulfilled;</p> <p>i) Works for the implement and flow of issues management and administration requirements;</p> <p>j) Receive complaints from clients on the provision of unit services and respond to them;</p> <p>k) Performs other functions assigned by the President, the Vice President and the relevant coordinator;</p> <p>2) The Registrar of the Court shall be accountable to the Chief Registrar and perform the following detail functions:-</p> <p>a) Performs functions assigned to the registrar in civil and criminal procedure and other laws;</p> <p>b) Ensure that appeals to the court are prepared in accordance with the requirements of the Code of procedure;</p> <p>c) Identify the case required for distribution and transfer the case to the relevant unit, directs the files to be opened;</p> <p>d) Make the proceedind records to be provided by its appointment;</p>
--	--

<p>ሠ) በዳኛ የተሰጡ ትዕዛዞችን በማረጋገጥ ፈርሞ ወጪ ያደርጋል፤</p> <p>ረ) በተንቀሳቃሽና በተዘጉ መዝገቦች ዙሪያ ለሚቀርቡ አግባብ ለሆኑ ጥያቄዎች መረጃዎችን ይሰጣል፤</p> <p>ሰ) በዋና ፊጅስትራሩ የሚሰጡ የሥራ ክፍሉን ተጨማሪ ተግባራት ያከናውናል፤</p> <p>ሸ) ዋና ፊጅስትራሩ በሌለ ጊዜ ተክቶ ተግባራትን ያከናውናል፡፡</p> <p>50. የተከላካይ ጠበቃ ሥልጣን እና ተግባር</p> <p>ተከላካይ ጠበቃ ተጠሪነቱ በየደረጃው ላሉት ፍርድ ቤቶች ፕሬዚዳንት ሆኖ የሚከተሉትን ተግባራት ያከናውናል፡-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) በከባድ ወንጀል ተከሰው የራሳቸውን ጠበቃ አቁመው የመከራከር አቅም ለሌላቸው ሰዎች ወይም በማናቸውም የወንጀል ጉዳይ ፍትህ ይጓደላል ተብሎ ሲታመን ተከላሽን ይወክላል፤ 2) የሕግ ምክር አገልግሎት ይሰጣል፤ መልስ፣ አቤቱታዎችን፣ የይግባኝና የሰበር ቅሬታዎችን ያዘጋጃል፤ ክርክሮችን ያደርጋል፤ 3) በማረሚያ ቤት በመገኘት ጥብቅና የቆመለትን ተከላሽ ወይም ታራሚ ያማክራል፤ 4) በመከላከያነት የሚያገለግል ደጋፊ ማስረጃ ያሰባስባል፤ ያደራጃል፤ 5) የተከላካይ ጠበቆች ዝርዝር ተግባራት ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡ 	<ol style="list-style-type: none"> e) Signs and provide the judge's orders; f) Provides information on relevant questions regarding closed and circular records; g) Performs additional functions assigned to him by the Chief Registrar. h) Acts as Chief Registrar in his absence. <p>50. Powers and Duties of the Public Defender</p> <p>The public defender shall be accountable for president of courts at all levels and shall have the following duties:-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Represent the defendant when it is deemed that there is injustice in the case of persons convicted of a crime and unable to present their own advocate; 2) Provides legal aids; responds, prepares complaints, appeals and Cassation complaints, conducts debates; 3) Advise the Defendant or Prisoner in the Prison; 4) Collect and organize supporting defense evidence; 5) Detail functions of the public defenders shall be determined by directive issued by Supreme Court.
--	---

ክፍል ሰባት

የክልል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ

51. የክልል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ መቋቋም

በክልል ውስጥ ከዳኝነት ተግባር ጋር ተያያዥነት ያላቸውን ችግሮችና ሕግ-ነክ ጉዳዮችን በመለየት እንደ አግባቡ ለክልል የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤትና ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ሀሣብ የሚያቀርብ የክልል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

52. የክልል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ አባላት ስብጥር

- 1) የክልል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ የሚከተሉት አባላት ይኖሩታል፡-
 - ሀ) የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንትሰብሳቢ፤
 - ለ) የጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ፕሬዚዳንትምክትል ሰብሳቢ፤
 - ሐ) የጠቅላይ ፍርድ ቤት የአስተዳደር ዘርፍ ኃላፊአባል፤
 - መ) የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞችአባላት፤
 - ሠ) የክልሉ ዳኞች ማኅበር ኃላፊ ወይም ተወካይአባል፤
 - ፈ) የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንቶችና ምክትል ፕሬዝዳንቶችአባላት፤
 - ሰ) የክልሉ የዳኞች አስተዳደር ዋና ጉባዔ አባል የሆኑ የከፍተኛ እና ወረዳ ፍርድ

Part Seven

The Plenum of the Region Courts

51. Establishment of the Plenum of the Region Courts

The Region Courts plenum is, hereby, established by this Proclamation to identify problems and legal issues related to the judiciary in the Region and to make recommendations to the Region council and the Supreme Court.

52. The composition of the members of the Plenum of the Region Courts

- 1) Plenum of the Region Courts shall have the following members:-
 - a) President of the Supreme Court..... Chairperson;
 - b) Vice President of the Supreme Courtvice chairperson;
 - c) Head of the Supreme Court Administration division.....Memeber;
 - d) Judges of the Supreme Court.....members;
 - e) The head or representative of the Region Judges Association ..member;
 - f) Presidents and Vice-Presidents of the High CourtMembers;
 - g) High Court and wereda couerts judges who are members of the Region Judicial Administartion General Plenum

<p>ቤት ዳኞችአባላት</p> <p>ሸ) የክልሉ የዳኞች አስተዳደር ዋና ጉባኤ ጽህፈት ቤት ኃላፊአባል፤</p> <p>ቀ) በጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት የሚመደብ የጉባኤ ተሟላጭ.....ፀሐፊ</p> <p>2) የክልል ፍትሕ ቢሮ ኃላፊ ድምጽ የመስጠት መብት ሳይኖረው በዚህ ጉባኤ ላይ ይሳተፋል፤</p> <p>3) በንዑስ አንቀጽ (1) ያልተጠቀሱ ዳኞች፣ የጉባኤ ተሟላጾችና አግባብነት ያላቸው የክልሉን መንግሥት መስሪያ ቤቶች፣ ማህበራት፣ ድርጅቶች፣ የሕግ ትምህርት ቤቶችና የሳይንስ ተቋማት የሚወክሉ ሌሎች ሰዎች ድምጽ ሳይሰጡ እንዲሳተፉ በጉባኤው ሰብሳቢ አማካይነት ሊጋበዙ ይችላሉ፡፡</p> <p>53. የክልል ፍርድ ቤቶች ጉባኤ ሥልጣንና ተግባር</p> <p>የክልል ፍርድ ቤቶች ጉባኤ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-</p> <p>1) በዳኝነት ነጻነት፣ ገለልተኝነት፣ ተጠያቂነትና በክልሉ ባጋጠሙ የፍትሕ አስተዳደር ችግሮች ተወያይቶ መፍትሔ ይሰጣል፤</p> <p>2) የዳኝነት አገልግሎት ለማሻሻል የሚረዱ ውሳኔዎችን ያስተላልፋል፤ በተግባር ላይ መዋላቸውንም ያረጋግጣል፤</p> <p>3) አዳዲስ ሕጎች እንዲወጡ ወይም በሥራ ላይ ያሉ ነባር ሕጎች እንዲሻሻሉ ለክልል</p>	<p>.....members;</p> <p>h)Head of the Office of the Region Judicial Administration General PlenumSecretary;</p> <p>i) Appointee of the plenum assigned by the president of supreme courtmember;</p> <p>2)The Head of the Region Justice Bureau shall participate in this plenum without having the right to vote;</p> <p>3) Judges not referred to under Sub-Article (1), representatives of appropriate government offices, associations, organizations, higher legal education institutions, or science institutions or other individuals may be invited by the chairperson of the plenum to participate in the Plenum without having the right to vote.</p> <p>53. Powers and Functions of the Plenum of the Region Courts</p> <p>Plenum of the Region Courts shall have the following powers and functions:</p> <p>1) deliberate on problems encountered within the Region with respect to independence of the judiciary, accountability and administration of justice and work out remedies thereto;</p> <p>2) Makes decisions that improve judicial services and ensures their implementation;</p> <p>3) Proposes to the Region council or the Supreme Court the enactment of new laws or the amendment of existing laws; and shall</p>
---	--

ምክር ቤት ወይም ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ሀሳብ ያቀርባል፤ የራሱን የሥራ ማስፈጸሚያ ውስጠ-ደንብ ያዘጋጃል፤

- 4) የክልሉን የዳኝነት ሥራ ለማቀላጠፍና ለማጠናከር የሚረዱ ሌሎች ተዛማጅ ተግባራትን ያከናውናል፡፡

54. የክልል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ የስብሰባ ጊዜ እና የውሣኔ አሰጣጥ ሥነ-ሥርዓት

- 1) አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ተጨማሪ ስብሰባዎችን ማድረግ እንደተጠበቀ ሆኖ፤ የክልል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ መደበኛ ስብሰባውን በዓመት አንድ ጊዜ ያካሂዳል፤
- 2) ድምጽ የመስጠት መብት ካላቸው አባላት መካከል ሁለት-ሦስተኛው ሲገኙ ምልዓተ-ጉባዔ ይሆናል፤
- 3) የክልል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ ውሳኔዎች በድምጽ ብልጫ ያልፋሉ፤ ሆኖም ድምፁ እኩል እንደሆነ ሰብሳቢው ያለበት ወገን ሀሳብ ገዢ ይሆናል፤
- 4) በዚህ አንቀጽ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የክልል ፍርድ ቤቶች ጉባዔ የራሱን የስብሰባ ሥነ-ሥርዓት መመሪያ ሊያዘጋጅ ይችላል፡፡

ክፍል ስምንት

ፍርድ ቤት መር አስማሚነት፣ መርሆዎች እና የአስማሚዎች ክፍያ

55. ፍርድ ቤት መር አስማሚነት

- 1) በወረዳ፣ በከተማ አስተዳደር የመጀመሪያ

prepare its own internal-regulations of procedures;

- 4) Performs other related activities to facilitate and strengthen the judiciary in the region.

54. Decision-Making and Meeting Time Procedure of the Region Courts Plenum

- 1) Notwithstanding to the calling of extraordinary meetings as deemed necessary, the Region Courts plenum shall hold its regular meeting twice a year;
- 2) Two-thirds of the members of the Plenum those have the right to vote shall constitute a quorum.
- 3) Decisions shall be adopted by a majority vote; in case of a tie the chairperson shall have a casting vote.
- 4) Subject to the provisions of this Article, the Plenum of Region Courts may prepare its own rules of procedure of meeting.

Part Eight

Court annexed mediation

55. Court annexed mediation

- 1) Among the cases that are to be heard

<p>ደረጃ ፍርድ ቤትና በከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ከሚቀርቡ የፍትሐ-ብሔር ጉዳዮች ተመርጦ በፍርድ ቤቶች በሚቋቋም ፍርድ ቤት መር አስማሚነት በኩል እንዲያልፍ ሊደረግ ይችላል፤</p> <p>2) ተከራካሪ ወገኖች በፍርድ ቤት መር አስማሚነት ጉዳያቸውን በስምምነት ካልጨረሱ በአስማሚዎች የተፈረመ ደብዳቤ ፍርድ ቤት በማቅረብ መደበኛ የፍርድ ሂደቱ እንዲቀጥል ሊደረግ ይችላል፤</p> <p>3) ተከራካሪዎች ስምምነት ላይ ከደረሱ የስምምነቱ ሁኔታዎች ግልጽ ሆኖ ከተለየና ተከራካሪዎቹ ከፈረሙበት በኋላ አስማሚው ሰነዱን ለፍርድ ቤት ያቀርባል፤</p> <p>4) ፍርድ ቤቱ የቀረበውን ሰነድ በመመርመር ስምምነቱ ለህግና ለሞራል ተቃራኒ አለመሆኑን በማረጋገጥ ሊያጸድቀው ይችላል፤ የጸደቀው ስምምነትም እንደ ፍርድ ቤት ውሳኔ ተቆጥሮ ተፈጻሚነትን ያገኛል፤</p> <p>5) በአንደኛው ተከራካሪ ወገን ያለመቅረብ ምክንያት የመስማማት ሂደቱ ካልተሳካ አስማሚው ይህንኑ በመግለጽ ለፍርድ ቤቱ ሪፖርት ያደርጋል፤ በድርድሩ ያልተገኘው ወገን ተገቢውን ክፍያ በመክፈል መደበኛ የፍርድ ሂደቱ እንዲቀጥል ይደረጋል፤</p> <p>6) በፍርድ ቤት መር አስማሚነትም ሆነ በሌላ አማራጭ የግጭት መፍቻ ዘዴ ግራ ቀኙ ከተስማሙ በህግ አግባብ ወጪ ተቀንሶ የዳኝነት ክፍያ ተመላሽ ይደረግላቸዋል፤</p>	<p>by the Wereda, City administration First Instance Court and High Courts, mainly civil cases shall be referred through Court Annexed Mediation;</p> <p>2) Where the parties have failed to resolve their dispute through Court Annexed mediation, the court proceedings may be initiated by filing a letter signed by the mediators to that effect;</p> <p>3) Where the parties to the agreement are clearly identified and the parties sign it, the facilitator shall submit the document to the court;</p> <p>4) The court may review the submitted document and approve the settlement agreement, stating that it is not contrary to the law and morals, the approved settlement agreement shall be executed like any decision of a court;</p> <p>5) Where the proceeding is interrupted due to absence of the other party, the mediator shall report to the court by specifying the reason for the interruption and the court proceedings shall be initiated after the absency party paid appropriate fee;</p> <p>6) Where the parties have reached an agreement through court annexed mediation or other dispute resolving mechanism, any paid court fee shall be reimbursed after deducting mediation</p>
---	---

- 7) ጠቅላይ ፍርድ ቤት የፍርድ ቤት መር አስማሚነት ተግባራትን የሚያግዝና አስማሚዎችን የሚቆጣጠር የፍርድ ቤት አመራሮችን፣ ዳኞችንና የአስማሚነት ባለሙያዎችን ያካተተ ኮሚቴ ሊያቋቁም ይችላል፤
- 8) ጠቅላይ ፍርድ ቤት የዚህን አንቀጽ ድንጋጌዎች አስመልክቶ ዝርዝር የአፈጻጸም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

56. ስለ አስማሚነት መርሆዎች

- 1) በፍርድ ቤት መር አስማሚነት የሚደረግ ማንኛውም ሂደት በእኩልነትና በባለጉዳዮቹ ሙሉ ፍላጎት ላይ ተመስርቶ መሆን አለበት፤
- 2) በማስማማት ሂደቱ ተከራካሪ ወገኖች የሚሰጡት የእምነት ቃል ወይም ማንኛውም ንግግር ለፍርድ ቤት በማስረጃነት ሊቀርብ አይችልም፤ ለዚህም አስማሚው ማረጋገጫ መስጠት አለበት፤
- 3) በፍርድ ቤት መር አስማሚነት በኩል የሚደረግ ማንኛውም የሃሳብ ልውውጥ ሚስጥራዊነት የተጠበቀ ነው፡፡

57. ስለ አስማሚዎች

- 1) ቢያንስ በህግ የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው ከአምስት አመት ያላነሰ ጊዜ በህግ ሙያ ያገለገለ ሆኖ የአስማሚነት ስልጠና ወስዶ ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሚያወጣውን ምዘና

expenses by law;

- 7) The Supreme Court may establish a committee consisting of court leaders, judges and midition experts to assist and supervise the conduct of court-led mediation activities;
- 8)The Supreme Court may issue detail enforcement directives regarding the provisions of this Article.

56. Principles of mediation

- 1) The parties shall be free and equal in any process of court annexed mediation;
- 2) Communications of the parties shall not be admissible as evidence in the process of litigation and the mediator shall give assurance for same;
- 3) All communication of the court-annexed mediation shall be confidential.

57. Mediators

- 1) A person with a bachelor degree in law and with at least five years of experience in the field of law and who has taken training in mediation and has fulfilled the criteria set by the Supreme Court may be appointed as

<p>ያለፈ ሰው አስማሚ ሆኖ ሊመረጥ ይችላል፤</p> <p>2) የንዑስ አንቀጽ (1) የተገለጸውን የሚያሟላ ባለሙያ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያዘጋጀው የአስማሚዎች ሮስተር መዝገብ እንዲካተት ሊደረግ ይችላል፤</p> <p>3) ፍርድ ቤቱ እንደአስፈላጊነቱ በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት ብቁ አስማሚዎችን ሊቀጥር ይችላል፤</p> <p>4) በንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው ቢኖርም ፍርድ ቤቱ ከህግ ሙያ ውጭ በሆነ ሌላ ሙያ ከፍተኛ ልምድ ያላቸው ኤክስፐርቶችን የሙያቸውን አስፈላጊነት በመገምገም በአስማሚነት ሊቀጥር ይችላል፡፡</p>	<p>Mediator;</p> <p>2) A professional who has fulfilled the requirements provided for in Sub-Article (1) of this Article shall be entered in the roster of mediators prepared by the Supreme Court;</p> <p>3) The court may hire mediators as permanent or temporary employee as may be necessary;</p> <p>4) Notwithstanding the provisions of subsection (1), the court may employ experts with high experience in a profession other than the profession of law, in accordance with the assessment of the importance of their profession.</p>
<p>58. ስለ ክፍያ</p> <p>1) በአንቀጽ 57 የተገለጹ አስማሚዎች አስተዳደራዊና ዓመታዊ ክፍያ ይከፍላሉ፤</p> <p>2) አስማሚዎች በባለጉዳዮች ተመርጠው የማስማማት አገልግሎት ከሰጡ ተገቢው ክፍያ ይከፈላቸዋል፤</p> <p>3) በማስማማቱ ሂደት የሚያልፉ ባለጉዳዮች ለፍርድ ቤት መር አስማሚነት ተገቢውን ክፍያ ይፈጽማሉ፤</p> <p>4) በዚህ አንቀጽ የተመለከቱ የክፍያ ጉዳዮች ዝርዝር አፈጻጸም ጠቅላይ ፍርድ ቤት</p>	<p>58. Fee</p> <p>1) The Mediators mentioned under Article 57 shall pay annual and administration fee;</p> <p>2) Mediators who are elected by the parties and provides mediation service shall be entitled to appropriate fee for their service;</p> <p>3) Parties to a court annexed mediation shall pay appropriate fee for the service.</p> <p>4) Detail fees cases referred to in this Article shall be determined by a</p>

በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

ክፍል ዘጠኝ

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

59. የክልል ፍርድ ቤቶች የሥራ ጊዜ

- 1) የክልል ፍርድ ቤቶች እና ዳኞች የሥራ ሰዓት ከሌሎች የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሥራ ሰዓት ጋር ተመሳሳይ ይሆናል፤
- 2) የንዑስ አንቀጽ 1) ድንጋጌ ቢኖርም የክልል ፍርድ ቤቶች በየዓመቱ ከነሐሴ 1 እስከ መስከረም 30 ድረስ ዝግ ይሆናሉ፤
- 3) በዚህ አንቀጽ የተደነገገው ቢኖርም በትርፍ ጊዜ በሚሰሩ ዳኞች ፍርድ ቤቶች ከሥራ ጊዜ ውጪ አስቸኳይ ጉዳዮችን እንዲያስተናግዱ ሊደረግ ይችላል፤ ዝርዝሩ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

60. የጉዳዮች ፍሰት አስተዳደር

የክልሉ ፍርድ ቤቶች የሚቀርቡላቸውን ጉዳዮች የሚስተናገዱበት ወይም የሚጠናቀቁበትን የጊዜ ሰሌዳ ገደብ በማስቀመጥ የፍትህ አሰጣጥ ስርዓቱ ቀልጣፋና ጥራቱ የሚረጋገጥበት የጉዳዮች ፍሰት አስተዳደር ተግባራዊ ያደርጋሉ፤ ዝርዝር አፈጻጸሙ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

61. በቴክኖሎጂ የተደገፈ የመዝገብ አመራር ሥርዓት ስለመዘርጋት

- 1) የክልሉ ፍርድ ቤቶች የሚቀርቡ የፍትሕ ሐሳቦች ወይም የወንጀል ጉዳይ ክርክሮችን አዳዲስ የመረጃ ቴክኖሎጂዎችን በመጠቀም ዲጂታል ወይም አውቶሜትሮ በሆነ መንገድ እንዲከናወኑ ሥርዓት ሊዘረጉ ይችላሉ፤

directive issued by the Supreme Court.

Part Nine

MISCELLANEOUS PROVISIONS

59. Working Hours Of Region Courts

- 1) The working hours of region courts and judges shall be the same as the working hours of other public offices;
- 2) Notwithstanding the provisions of subsection 1), the Regional Courts shall be closed from August 1st to September 30th of each year;
- 3) Notwithstanding the provisions of this article, the courts may be made to deal with urgent cases outside of working hours by part-time judges; details shall be determined by the directives issued by the Supreme Court.

60. Administration of flow of cases

The courts of the region implement case flow administration in which the justice delivery system is efficient and quality assured by setting a time limit for handling or completing the cases presented to them; detail implementation shall be determined by the directions issued by the Supreme Court.

61. Technology Based File Management System

- 1) Regional courts may establish a system for digital or automated processing of civil or criminal case arguments using new information technologies;
- 2) Parties to a dispute shall have the

2) ተከራካሪ ወገኖች በተዘረጋው ሥርዓት መሰረት ክርክሮቻቸውን የማካሄድ ግዴታ አለባቸው፤ ዝርዝሩ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

62. የፍርድ ቤት ውሳኔዎችና ትዕዛዞች

- 1) በማንኛውም የክልሉ ፍርድ ቤት የተሰጠ ውሳኔና ትዕዛዝ በህግ እስካልተለወጠ ድረስ የፀና ሆኖ ተፈጻሚነት ያገኛል፤
- 2) የክልሉ ፍርድ ቤቶች የሚሰጧቸው ውሳኔዎች ወይም ትዕዛዞች በሁሉም የኢትዮጵያ ክልሎች ተፈጻሚነት አላቸው፤
- 3) በማንኛውም ክልል የሚገኝ የመንግስት አካል፣ ተቋም ወይም መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት ወይም ማንኛውም ሰው ውሳኔዎቹን ወይም ትዕዛዞቹን የመፈጸምና የማስፈጸም ግዴታ አለበት፤
- 4) በዚህ አዋጅ የተጣለበትን ግዴታ የማይወጣ ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅና አግባብ ባለው ህግ ተጠያቂ ይሆናል።

63. የወንጀል ተጠያቂነት

- 1) የፍርድ ቤት ወይም የዳኞችን በነጻነት የመስራት መብት የሚጋፋ ወይም በዳኞች ላይ ተጽእኖ የሚያደርግ ወይም ለማድረግ የሞከረ ማንኛውም ሰው በሌላ ህግ ከፍተኛ ያለ ቅጣት ካልተደነገገ በቀር ከሦስት ወር እሥራት ባላነሰ ከሁለት ዓመት ባልበለጠ ቀላል እስራት ይቀጣል፤
- 2) የፍርድ ቤትን ትዕዛዝ ወይም ውሳኔ የማይፈጽም ወይም እንዳይፈጸም መሰናክል የሚፈጥር ወይም ሲጠየቅ ለመፈፀም ተባባሪ የማይሆን ማንኛውም ሰው በሌላ ህግ ከፍተኛ ያለ ቅጣት ከሌለ በቀር እስከ ሁለት ዓመት ሊደርስ በሚችል ቀላል እስራት ወይም ከአምስት ሺህ

obligation to conduct their litigation by using the system; detail shall be determined by a directive to be issued by the Supreme Court.

62. Decisions and Orders of the Courts

- 1) Unless otherwise provided by law, decision and order rendered by any regional Court shall be binding;
- 2) Decisions or orders of the Region Courts shall be executed within the Region of Ethiopia;
- 3) Any government body or institution, non-government organization or person residing in any region shall have the obligation to execute or cause to be executed such decisions or orders;
- 4) Any person who fails to discharge his obligation imposed by this Proclamation shall be accountable in accordance with this Proclamation and any other relevant law.

63. Criminal liability

- 1) Whosoever obstructs the independence of court and judges or put pressure or attempts to put pressure on judges is punishable, unless a more severe penalty is provided for in an-other law, with simple imprisonment not less than three months and with simple imprisonment not exceeding two years;
- 2) Whosoever fails to obey a court order or decision hinders the execution thereof or fails to cooperate or give assistance when so requested is punishable, unless the more severe penalty is provided for in another law, with simple imprisonment not exceeding two years or with fine not exceeding birr 5,000.

ብር በማይበልጥ ገንዘብ ይቀጣል።

64. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

- 1) ይህ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት የተጀመሩ ጉዳዮች በነባሩ ሕግ ፍጻሜ ያገኛሉ፤
- 2) የክልሉ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የፍርድ ቤት የአስተዳደር ሠራተኞች ደንብ እስኪያወጣ ድረስ በየደረጃው በሚገኙ ፍርድ ቤቶች ያለ የአስተዳደር ሠራተኞች ምልመላ፣ ቅጥር፣ ምደባ፣ እድገት፣ ዝውውር፣ ስልጠና፣ ደመወዝና ጥቅማጥቅም እንዲሁም የዲሲፕሊንና ተዛማጅ ጉዳዮች የዚህን አዋጅ አጠቃላይ ዓላማ በማይቃረን ሁኔታ ቀድሞ ሲሰራበት በነበረው ሕግ መሠረት ተፈጻሚ መሆኑ ይቀጥላል።

65. የተሻሻሉና ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

- 1) የሚከተሉት ሕጎች በዚህ አዋጅ ተሸረዋል፡-
 - ሀ) የተሻሻለው የደቡብ ብሔሮች፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ክልል የፍርድ ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 43/1994 ዓ.ም (እንደገና እንደተሻሻለ) ፤
 - ለ) በተሻሻለው የደቡብ ብሔሮች ብሔረሰቦች ሕዝቦች ክልል ፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር 85/1996 ዓ.ም (እንደተሻሻለ) ፤
 - ሐ) የተሻሻለው የደቡብ ብሔሮች ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ክልል የፍርድ ቤቶች አዋጅ ቁጥር 130/2002 (ማሻሻያ)
 - መ) የተሻሻለው የደቡብ ብሔሮች፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ክልል የፍርድ ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 43/1994 እንደገና ለማሻሻል የወጣው አዋጅ ቁጥር 191/2013 በሙሉ በዚህ አዋጅ ተሸሯል፤

64. Transitory Provisions

- 1) All pending cases shall continue to be heard by the same court in accordance with the former law;
- 2) The recruitment, employment, placement, promotion, transfer, training, salary and benefits of administrative staff in courts at all levels until the House of People's Representatives of the Region issues regulations on court administrative staff, as well as disciplinary and related matters, in accordance with the existing law that does not contradict the general purpose of this proclamation shall continue to apply.

65. Repealed and unapplicable laws

- 1) The following laws are repealed by this Proclamation:-
 - a) Revised South Nations Nationalities and Peolpse' Region State Courts Re-establishment Proclamation No. 43/2002 (as amended);
 - b) Revised South Nations Nationalities and Peolpse' Region State Courts Proclamation No. 85/2004 (as amended);
 - c) The revised South Nations Nationalities and Peolpse' Region State Courts Proclamation No. 130/2010 (Amended);
 - d) Proclamation No. 191/2021, which was issued to revise the amended South Nations, Nationalities and Peoples Region Courts Establishment Proclamation No. 43/1002, is repealed by this Proclamation;
- 2) Any proclamation, regulation, directive, or

<p>2) ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአስራር ልማድ በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም።</p> <p>66. ደንብ እና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን</p> <p>1) የክልሉ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፈጸም የሚረዳ ደንብ ሊያወጣ ይችላል፤</p> <p>2) ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይህን አዋጅ ወይም አዋጁን ተከትሎ የሚወጣን ደንብ ለማስፈጸም የሚያስችል መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።</p> <p>67. አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ</p> <p>ይህ አዋጅ በክልሉ ነጋሪት ጋዜጣ ከታወጀበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል።</p> <p style="text-align: center;">ወልቂጤ</p> <p style="text-align: center;">የካቲት 20 ቀን 2016 ዓ.ም</p> <p style="text-align: center;">እንደሻው ጣሰው</p> <p style="text-align: center;">የማዕከላዊ ኢትዮጵያ ክልል መንግሥት ፕሬዝዳንት</p>	<p>practice inconsistent to this Proclamation shall not apply to cases covered by this Proclamation.</p> <p>66. Power to issue Regulations and Directives</p> <p>1) The Region House of People' Representatives may issue regulation to enforce this Proclamation;</p> <p>2) The Supreme Court may issue directives for the enforcement of this Proclamation or any regulation issued pursuant to the Proclamation.</p> <p style="text-align: center;">67. Effective Date</p> <p>This proclamation shall be effective upon the publication on Regional Negarit Gazettea.</p> <p style="text-align: center;">Done at Wolkitie</p> <p style="text-align: center;">Feb. 28, 2024</p> <p style="text-align: center;">Endashaw Tasew</p> <p style="text-align: center;">President of Central Ethiopia Regional State</p>
--	---